

The Syntax of coercion: Aspect and Aspect shifting in Persian Based on the Role and Reference Grammar

Faezeh Asadi Sarmasti ¹, Rahman Veisi Hesar ²

1.Master's degree in Linguistics, Department of English Language and Linguistics, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran. Email: Faeze.asadi1993@gmail.com

2.Associate Professor of Linguistics, Department of English Language and Linguistics, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran. Email: veisirahman@yhoo.com

Article Info

Abstract

Article Type:
Research Article

Article History:
Received:
28, January, 2026

In Revised Form:
18, February, 2026

Accepted:
11, March, 2026

Published Online:
15, March, 2026

Keywords: Role and Reference Grammar, Coercion, Aspectual Shift, Lexical Aspect, Verb Classifications, Layered Structure, Persian Language

This study investigates the phenomena of aspect and coercion in Persian through the lens of Role and Reference Grammar (Van Valin & Foley, 1980; 1984) and Cortes-Rodriguez's (2014) approach, focusing on the predicate level and the syntactic layers of nucleus, core, and clause. The study aims to identify aspectual categories of the verbs, determine the operators influencing coercion and aspectual shift, and present a hierarchy of these operators in shaping the final aspectual interpretation of the sentence based on the chosen theoretical framework. The research method is descriptive-analytical, and the data are collected through fieldwork from daily conversations, magazines, newspapers, and interviews with native Persian speakers. First, the paper introduces examples of Persian verbs corresponding to various aspectual classes (states, activities, accomplishments, achievements, and semelfactives at the nucleus layer, and activity-accomplishment classes at the core layer). It then explicates the properties of each class using syntactic-semantic tests, such as the application of different grammatical operators and adverbial modifiers within sentences. The tests are employed to illustrate the aspectual nature of the verbs. Subsequently, the study examines the roles of various operators like perfective and imperfective grammatical aspect, perfect operator, directional prepositions, the referential nature of internal arguments, and different types of adverbs (durative, completive, frequency, delimitative, speed, and dynamic) in aspectual coercion. Next, we try to explain and identify the structural position of each operator within sentence layers. Lastly, the paper represents types of aspectual shifts resulting from the interaction of aspectual classes with sentence elements and operators through formalized formulas, determining the placement of each element within the nucleus, core, and clause layers. To structure and sequence elements across these layers, the paper proposes a linear hierarchy and syntactic projection model. Findings demonstrate that coercion can occur at any level—nucleus, core, or clause—leading to changes in the verb class.

Cite this The Author(s): Asadi Sarmasti, F., Veisi Hesar, R.,(2025-2026): The Syntax of coercion: Aspect and Aspect shifting in Persian Based on the Role and Reference Grammar, Journal of Language Researches, No. 2, Vol.16 , Serial No. 31, Autumn & Winter - (1-36). <https://doi.org/10.22059/jolr.2026.398701.666928>

Publisher: University of Tehran Press.

© Author(s) retain the copyright. Faezeh Asadi Sarmasti, Rahman Veisi Hesar

<https://doi.org/10.22059/jolr.2026.398701.666928>

1. Introduction

Reference Grammar (RRG). Coercion, in this sense, refers to a situation where a particular construction—such as an aspectual operator, a modal element, or even an adverbial phrase—overrides the inherent lexical aspect of a predicate and forces it into a different aspectual interpretation. In Persian, a language with a rich aspectual system marked primarily by the prefix *mi-* (imperfective) and the perfective bare past stem (often in contrast with the subjunctive prefix *be-*), coercion leads to systematic aspect shifts. This research asks two central questions: First, what kinds of aspectual coercion are possible in Persian? Second, what constraints govern these shifts within the layered structure of the clause as defined by RRG? The findings are based on a corpus of 500 sentences drawn from contemporary written Persian and everyday spoken discourse, analyzed using a functionally driven, role-based methodology.

In RRG, the clause is organized hierarchically into the nucleus (which contains the predicate), the core (which includes the nucleus and its arguments), and the periphery (which hosts adjuncts), with further layers for the sentence and discourse-pragmatic structure. Aspect is treated as a property that primarily resides in the nucleus, but viewpoint aspect—that is, whether an event is presented as complete (perfective) or ongoing (imperfective)—can be encoded in auxiliary-like elements or affixes that operate at the core level. Coercion occurs when a mismatch arises: for example, when a viewpoint aspect operator that expects a durative or process-like predicate is combined with a punctual or stative predicate. Instead of the sentence becoming ungrammatical, the aspectual operator forces the predicate to shift its interpretation. This is precisely what RRG terms constructional coercion, and it reveals that syntax and semantics are dynamically negotiated rather than rigidly matched.

The evidence from Persian shows at least four robust patterns of aspect shift. First, punctual achievements such as *fahmidan* (to understand) normally denote an instantaneous change of state. Yet in a sentence like *dâram mi-fahmam che miguyi* (literally 'I am understanding what you are saying'), the progressive periphrasis *dâran + mi-* imposes a durative, process-like interpretation. What was a point-like event becomes a gradual mental activity, akin to an accomplishment. Second, activity predicates such as *davidan* (to run) can shift into telic accomplishments through coercion by time-span adverbials and perfective aspect. In *dar yek sâat panj kilometr david* ('he ran five kilometers in one hour'), the predicate no longer describes an unbounded activity but a bounded, completed event. The adverbial phrase, acting as a coercing element at the periphery of the core, forces the nucleus to adopt a new aspectual contour. Third, stative predicates like *dust dâshtan* (to love) are inherently atelic and resistant to dynamic interpretations. However, in examples such as *dar ân dore, u har ruz setâre* (every morning), the habitual operator—here expressed by the imperfective *mi-* combined with a frequency adverb—coerces the state into a habitual reading. The result is not a dynamic process but a repetitive pattern of states, which RRG analyzes as a kind of derived imperfective. Fourth, coercion can also emerge in complex predicate constructions involving modal verbs like *tavânestan* (to be able). When the complement clause is introduced by the subordinator *ke* (that) and contains a perfective or subjunctive verb, the aspectual interpretation of the embedded predicate may be overridden by the main clause's modal-temporal frame. For instance, *tavânest payâm ra befahmad* (literally 'he could understand the message') can, in certain contexts, lose its punctual reading and instead imply a gradual process of attempting and eventually reaching understanding.

Crucially, not all coercion attempts succeed. The study identifies three major constraints in Persian, all of which align with the layered architecture proposed in RRG. The first is the role compatibility principle: coercion is licensed only if the resulting interpretation does not lead to a deep semantic contradiction with the argument structure or the inherent actionality of the predicate. For example, a true state like *budan* (to exist) resists progressive coercion in Persian unless it is reanalyzed as a temporary, stage-level property. The second constraint concerns the directionality of coercion: coercion systematically proceeds from higher layers to lower layers. That is, a discourse-level temporal adverb or a sentence-level modal operator can coerce the core or the nucleus, but the reverse never happens. The third constraint is the core-periphery boundary: in Persian, aspectual coercion typically originates from elements within the core's periphery—such as auxiliary verbs (*dârad* in the progressive construction) or aspectual adverbials—and rarely from true discourse-level

adjuncts placed in the far periphery. This finding corroborates Van Valin's (2005) claim that the core is the primary locus of aspectual composition, whereas the periphery contributes more to spatiotemporal grounding.

Theoretically, these results contribute to RRG by providing a language-specific articulation of what might be called layered coercion architecture. In Persian, the coercing element is not a monolithic operator but a composite of morphosyntactic and lexical features distributed across clausal layers. The strength and type of coercion—whether it shifts a predicate from punctual to durative, from atelic to telic, or from stative to habitual—depends on the layer in which the coercer is situated. When coercion originates in the nucleus-adjacent auxiliary or prefixal system, it produces a more radical reclassification of Aktionsart. When it originates further away, in the core periphery via adverbials, the shift is more modest and often constrained by compatibility with the main predicate's event structure.

In conclusion, this research demonstrates that Persian exhibits systematic aspectual coercion, which can be fully described within the RRG framework without resorting to construction-specific stipulations. The findings also have broader typological implications: Persian, as a moderately aspect-inflecting language with no obligatory viewpoint marking on every verb, behaves differently from strongly aspect-prominent languages like Slavic, but similarly to other Iranian and Turkic languages where coercion is licensed primarily through compositional interaction between affixes, auxiliaries, and adverbials. Future research should explore the interaction between aspectual coercion and modality (especially the subjunctive system in Persian) and extend the analysis to related languages such as Kurdish and Tajik. In addition, the pragmatic conditions under which coercion is preferred over a simple lexical choice deserve further investigation within the discourse-sensitive component of RRG.

دستور تحمیل: نمود و نمود گردانی در زبان فارسی بر اساس رویکرد نقش و ارجاع

فائزه اسدی سرمستی^۱، رحمان ویسی حصار^۲

Faeze.asadi1993@gmail.com

veisirahman@yshoo.com

۱. کارشناسی ارشد زبان‌شناسی، گروه زبان انگلیسی و زبان‌شناسی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران. رایانامه:

۲. دانشیار زبان‌شناسی، گروه زبان انگلیسی و زبان‌شناسی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران. رایانامه:

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله:

علمی - پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۴/۰۴/۲۶

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۴/۰۵/۲۸

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۴/۱۰/۱۴

تاریخ انتشار:

۱۴۰۴/۱۲/۲۵

واژه‌های کلیدی:

دستور نقش و ارجاع،

تحمیل، نمودگردانی،

نمودهای واژگانی،

طبقات فعلی، ساختار

لایه ای، زبان فارسی

در این جستار پدیدارهای نمود و تحمیل در زبان فارسی از منظر دستور نقش و ارجاع (ون ولین و فولی، ۱۹۸۴:۱۹۸۰) و رویکرد رودریگز (۲۰۱۴) در سطح محمول و لایه‌های نحوی هسته، کانون و بند در زبان فارسی بررسی می‌شود. هدف پژوهش مشخص کردن انواع نمود واژگانی افعال، تعیین عملگرهای مؤثر در ایجاد تحمیل و نمودگردانی و ارائه سلسله مراتب عملگرها در تعیین نمود نهایی جمله بر اساس چارچوب مورد نظر است. روش انجام این پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی بوده و داده‌های مورد استفاده در این مقاله به روش میدانی و از مکالمات روزانه، مجلات، روزنامه‌ها و مصاحبه با گویشور زبان فارسی گردآوری شده است. در این پژوهش ابتدا نمونه‌هایی از افعال فارسی منطبق با طبقات نمودی متفاوت (ایستا، فعالیت، تحقق، دستاوردی و لمح‌ه‌ای در لایه هسته و طبقه افعال فعالیت-تحقیقی در لایه کانون) ارائه گردیده، و سپس ویژگی هر یک از طبقات نمودی با به کارگیری آزمون‌های نحوی-معنایی متفاوت مانند به کارگیری عملگرهای متفاوت دستوری و قیدهای متفاوت در جمله تبیین می‌شود. در ادامه نقش عملگرهای متفاوتی مانند نمود دستوری ناقص و کامل، عملگر تام، حروف اضافه جهت، ماهیت ارجاعی اقمار درونی افعال و همچنین نقش انواع قیدها (قید تداومی، قید تکمیلی، قید بسامدی، قید تعیین‌گر، قید سرعت و پویا) در تحمیل نمودی بررسی شده، و جایگاه آنها در سطوح متفاوت جمله مشخص خواهد شد سپس، انواع نمودگردانی ناشی از باهم‌آیی طبقات نمودی با عناصر و عملگرهای جمله در قالب فرمول‌های صوری بازنمایی شده، و جایگاه هر یک از عناصر ذکر شده در لایه‌های هسته، کانون و بند تعیین می‌گردد. در نهایت، برای ترتیب و چینش عناصر در هر یک از لایه‌های هسته، کانون و بند سلسله مراتب خطی و فراقنی سازه‌ای پیشنهاد می‌شود. استنتاج پژوهش روشن می‌سازد که تحمیل می‌تواند در هر سطحی اعم از هسته، کانون و یا بند رخ دهد که در نتیجه آن ماهیت طبقه فعلی تغییر خواهد کرد.

استناد: اسدی سرمستی، فائزه، ویسی حصار، رحمان؛ (۱۴۰۴) دستور تحمیل: نمود و نمود گردانی در زبان فارسی بر اساس رویکرد نقش و ارجاع: پژوهش‌های زبانی، سال ۱۶، شماره ۲، پاییز و زمستان پیاپی ۳۱ - (۳۶-۱).
<https://doi.org/10.22059/johr.2026.398701.666928>

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران. © نویسندگان: فائزه اسدی سرمستی، رحمان ویسی حصار

۱. مقدمه

طبق نظریات متداول در معناشناسی فعل، هر فعل یک نمود واژگانی^۱ دارد (کامری، ۱۹۷۶؛ دوتی، ۱۹۷۹؛ اسمیت، ۱۹۹۷؛ وندلر، ۱۹۶۷). نمود واژگانی به ساختار رخدادی فعل اشاره دارد؛ به این معنا که ماهیت و ساختار رخدادی یک فعل نمود آن را تشکیل می‌دهد. برای تبیین نمود واژگانی سه مشخصه تداوم^۲، اتمام‌پذیری^۳ و پویایی^۴ در نظر گرفته می‌شود و برحسب این ویژگی‌ها در دستور نقش و ارجاع^۵ افعال به شش گروه ایستا^۶، فعالیتی^۷، دستاوردی^۸، تحققی^۹، لمحی^{۱۰} و فعالیتی-تحقق^{۱۱} تقسیم می‌شوند.

۱. او حل مسئله بلد است. (ایستا: + ایستایی، - پویا، + تداومی، - اتمام‌پذیری)
 ۲. علی در ساحل قدم زد. (فعالیتی: - ایستایی، + پویا، + تداومی، - اتمام‌پذیری)
 ۳. برف ذوب شد. (تحقق: - ایستایی، - پویا، + تداومی، + اتمام‌پذیری)
 ۴. بادکنک ترکید. (دستاوردی: - ایستایی، - پویا، - تداومی، + اتمام‌پذیری)
 ۵. من چشمک زدم. (لمحه‌ای: - ایستایی، +/ - پویا، - تداومی، - اتمام‌پذیری)
 ۶. او یک آپارتمان ساخت. (فعالیتی-تحقق: - ایستایی، + پویا، + تداومی، + اتمام‌پذیری)
- نمود فعل همواره می‌تواند تحت تاثیر عوامل متعددی مانند قیدها، زمان دستوری، حروف اضافه، عملگرهای نمود دستوری^{۱۲} و دیگر عناصر قرار گیرد. به عبارت دیگر تعامل معناشناختی میان افعال و این عناصر ممکن است منجر به تغییر نمود فعل گردد. برای مثال فعل فعالیتی «قدم زدن» در مثال ۷ تحت تأثیر حرف اضافه جهت «تا...» به فعل فعالیتی-تحقق با مشخصه‌های (+ پویا، + تداومی، + اتمام‌پذیری) تبدیل می‌شود.
۷. من تا ورزشگاه قدم زدم.

این پدیده یعنی تغییر نمود واژگانی فعل متأثر از عناصر جمله به تحمیل یا نمود گردانی^{۱۳} معروف است. در واقع تحمیل به پدیده‌ای اطلاق می‌شود که بر پایه تعارضات معناشناختی شکل می‌گیرد و کارکرد آن ایجاد هماهنگی میان ماهیت عناصر ترکیب یافته مختلفی چون (انواع قیدها، زمان دستوری، نمود دستوری، نمود واژگانی، اقرار ...) در سطح جمله است. دی‌سوارت (۱۹۹۸):

1. lexical aspect
2. duration
3. telic
4. dynamic
5. Role and reference grammar
6. state
7. activity
8. achievement
9. accomplishment
10. semelfactive
11. active - accomplishment
12. lexical aspect operators
13. coercion or aspect shifting

۳۶۰) تحمیل را پدیده‌ای می‌داند که در راستای رفع تعارضات معنایی شکل می‌گیرد و به لحاظ صرف و نحو قابل رویت نیست بلکه صرفاً از طریق تفسیر مجدد بافت جمله قابل شناسایی است. تحمیل در حوزه‌هایی چون نحو اسمی (تالمی، ۱۹۸۸)، نمود افعال (دو سوارت، ۱۹۹۸؛ ورکول، ۱۹۹۳؛ پوستروفسکی، ۱۹۹۱)، ساختار گزاره‌ای افعال^۱ (مایکلیس و روپنهوفر، ۲۰۰۱؛ گلدبرگ، ۱۹۹۵) و انواع خاصی از جملات با کارکردهای کاربرد شناختی مشاهده می‌شود (مایکلیس، ۲۰۰۴). این پدیده تبیین‌های متفاوتی در رویکردهای گوناگون به خود پذیرفته است (اسمیت، ۱۹۹۷؛ دوتی، ۱۹۷۹؛ مایکلیس، ۲۰۰۴؛ کورتس رودریگز، ۲۰۱۴).

اما عمده این رویکردها برای تبیین تحمیل در سطح جمله صرفاً تبیین‌های معناشناختی بوده‌اند و پدیدار تحمیل را در سطح جمله از نگاهی دستوری مورد بررسی قرار نداده‌اند. در مقالات پیشین نیز معانی نمودی و عملگرهای نمودی در تمام لایه‌های جمله به صورت نظامند مورد بررسی قرار نگرفته‌اند؛ اما در پژوهش حاضر تمام عملگرهای نمودی در تمام لایه‌های نمودی بررسی شده‌اند و همچنین تلاش بر این است تا با تکیه بر پدیدار تحمیل یا نمودگردانی تعامل میان لایه‌ها را در سطح جمله و با کمک رویکرد نقش و ارجاع و کورتس رودریگز^۲ (۲۰۱۴) مورد بررسی قرار دهیم. در پایان نیز تصویری منسجم و نظامند از ساختار نمود در سطوح جمله نشان می‌دهیم. در این راستا ابتدا انواع نمود واژگانی را در زبان فارسی توضیح داده و سپس با توجه به جایگاه‌های ساختاری عناصر متفاوت جمله و ارتباط آنها با افعال، انواع فرآیندهای نمودگردانی را در زبان فارسی مورد بررسی قرار می‌دهیم و در نهایت سلسه مراتب آن‌ها را در سطح جمله در تعیین نمود نهایی جمله مشخص کنیم. داده‌های پژوهش از وبگاه‌ها، مکالمات روزانه، مجلات، روزنامه‌ها، مصاحبه با گویشور زبان فارسی گردآوری شده است. در بخش دوم مروری بر پژوهش‌های انجام گرفته در باب انواع نمود در زبان فارسی خواهیم داشت. بخش سوم پژوهش به مبانی دستور نقش و ارجاع و رویکرد رویکرد کورتس رودریگز اختصاص یافته است. در بخش چهارم پدیده تحمیل را در داده‌های زبان فارسی بر اساس رویکردهای مذکور مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهیم و در بخش پنجم پژوهش نیز نتایج ارائه می‌گردد.

۲. پژوهش‌های انجام شده پیرامون نمود در زبان فارسی و سایر زبان‌های

ایرانی

تا به حال تحقیقات زیادی در باب نمود واژگانی در زبان فارسی و دیگر زبان‌های ایرانی انجام شده است (چیپمه ۱۳۹۰؛ چراغی و کریمی دوستان ۱۳۹۲؛ ویسی حصار ۱۳۹۴، ۱۳۹۶، ۱۴۰۳؛ غنچه پور و احمدی ۱۳۹۹؛ لطفی و دیگران ۱۳۹۹). اما عمده این مقالات غالباً نمود واژگانی و انواع آن را بر اساس چارچوب‌های مختلف مورد بررسی قرار داده‌اند. در این بخش به دلیل

1. verbal argument structure

4. Cortés- Rodríguez

محدودیت فضا صرفاً به مقالاتی اشاره می‌کنیم که به پدیدهٔ تحمیل نمودی در سطح جمله پرداخته‌اند، و مطالعاتی که بر نمود واژگانی تمرکز داشته‌اند را نادیده می‌گیریم. رضایی (۱۳۹۱) بر اساس رویکرد نقش و ارجاع ویژگی‌های نحوی و معنایی فعل‌های ایستا را در زبان فارسی بررسی کرده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که هم‌آیی افعال ایستا با عملگرهای استمراری، قیدهای کنشی و قیدهای سرعت امکان‌پذیر نیست، اما قیدهای زمانی تداومی مانند (یک ساعت) با این افعال قابلیت هم‌نشینی دارند. عنصر مفعول نیز در ترکیب با این افعال در نقش اثرپذیر یا تجربه‌گر ظاهر می‌شود و نمی‌تواند تحت کنترل فعل قرار گیرد و به صورت مجهول ظاهر شود. همچنین نیسانی و رضایی (۱۳۹۶) در پژوهشی رفتار قید را در جملات ساده زبان فارسی بر اساس اصل لایه‌ای ساختار بند در دستور نقش و ارجاع تبیین کرده‌اند. در دستور سنتی، قید در جمله جایگاهی آزاد دارد همچنین برخی از زبان‌شناسان برای مقوله قید تقسیم‌بندی دوگانه «قید جمله» و «قید فعل» را مطرح کرده‌اند اما این طبقه‌بندی نیز برای توصیف داده‌های زبان فارسی ناکافی به نظر می‌رسد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که مقوله قید در زبان فارسی مشمول اصل لایه‌ای بند است. در این رویکرد قیدها در سلسله مراتب لایه‌ای بند (هسته، مرکز و بند) جایگاه مشخصی دارند که این امر امکان پیش‌بینی دقیق‌تر توزیع و تعامل قیدها را در جملات پیچیده فراهم می‌آورد. ویسی (۱۳۹۷) در تحقیقی به پدیدار نمودگردانی در زبان فارسی پرداخته، و اولاً انواع طبقات نمودی را در فارسی تبیین کرده، و سپس عملگرهایی که در سطح جمله باعث تحمیل یا نمودگردانی افعال می‌شوند را معرفی می‌کند. او انواع تحمیل نمودی (افعال با طبقات نمودی متفاوت) را در سطح جمله متأثر از عملگرهای نمود دستوری، قیدها، زمان دستوری و اقمار فعلی نشان داده، و سپس ماهیت صوری آنها را با توجه به قاعدهٔ آلفا (اسمیت ۱۹۹۷) تبیین می‌کند. نتایج نشان داد که نمودگردانی و تحمیل مکانیسم صوری جبرانی‌ای است که در راستای رفع تعارض‌های معناشناختی میان ماهیت نمودی افعال با عملگرهای جمله رخ می‌دهد. وی در نهایت تلاش می‌کند که دامنهٔ عملگرهای نمودی را در سطح جمله در راستای تعیین نمود نهایی جمله تبیین کند. او در این راستا سلسله مراتب زیر را برای تکوین معنای نمود در ساختار جمله در زبان فارسی پیشنهاد می‌کند:

۸. دامنهٔ عملگرها: نمودهای موقعیتی < عبارات قیدی > عملگرهای ناقص ساز < عملگر

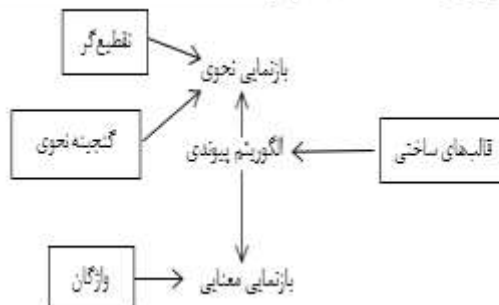
زمان حال

رضایی و مکارمی (۱۴۰۰ الف) در پژوهشی بر اساس چارچوب نقش و ارجاع افعال لحظه‌ای را در تعامل با نمودهای دستوری تام، ناقص و کامل بررسی کرده‌اند. آنها افعال لحظه‌ای را به دو گروه نقطه‌اوجی (نیازمند مقدمه) و رویدادی (بدون نیاز به مقدمه) تقسیم می‌کنند. یافته‌ها نشان می‌دهد که افعال لحظه‌ای می‌توانند با نمود دستوری در تعامل باشند اما در ترکیب با نمود ناقص و استمراری محدودیت و خوانش‌های متفاوتی دارند. رضایی و مکارمی (۱۴۰۰ ب) در پژوهشی

دیگر نمود پیش‌نگر و نوع عمل را در طبقات فعلی مختلف در زبان فارسی بررسی می‌کنند. نتایج تحقیق نشان داد که نمودپیش‌نگر به مؤلفه‌هایی چون کنشگری فاعل، نیت و برنامه‌ریزی قبلی نیاز دارد که در افعال ایستا بندرت یافت می‌شود. همچنین افعال فعلیتی و لحظه‌ای در ترکیب با نمودهای مختلف می‌توانند نمود پیش‌نگر را مشخص سازند. افعال تحقیقی با نمود تام عموماً تحقق فعل در گذشته را نشان می‌دهند اما گاه مفهوم پیش‌نگری نیز دارند. این افعال در نمود ناقص بر تحقق فعل در آینده اشاره دارند. مکارمی و دیگران (۱۳۹۹) نیز تعامل افعال ایستا و نمودهای دستوری زبان فارسی را با چارچوب نقش و ارجاع بررسی کرده‌اند. آنها افعال ایستا را به پنج گروه وجودی، عاطفی، ملکی، شناختی و ادراکی تقسیم می‌کنند. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که تمامی زیرگروه‌های افعال ایستا می‌توانند با نمود تام ترکیب شوند اما با نمود استمراری تنها در شرایطی بکار می‌روند که فاعل نقش کنشگر داشته باشد یا جمله بازتفسیری پویا بیابد. همچنین نمود کامل در تمامی زیر گروه‌ها و ساخت‌های مختلف گذشته (گذشته نقلی، گذشته بعید و...) مورد بررسی قرار گرفته‌اند. همچنین ویسی (۱۴۰۴) در پژوهشی نمود و تحمیل در سطح جمله را در زبان کردی مورد بررسی قرار می‌دهد. در این پژوهش وی تعامل میان نمود واژگانی و عملگرهای نحوی را بر اساس رویکرد نقش و ارجاع از سطح محمول تا لایه بند بررسی کرده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که لایه هسته میزبان عملگر کامل و سه عملگر ناقص (مشغول)، *xarik bu* و پیشوند ناقص ساز (*-da*) است. عملگر کامل صرفاً نمود واژگانی افعال را نسبت به محور زمانی مقید می‌سازد و در ساخت رخدادی افعال تغییری ایجاد نمی‌کند، اما سه عملگر ناقص ساز می‌توانند ماهیت نمودی افعال را تغییر دهند. در لایه مرکز نیز ویژگی‌های معرفگی، قیدها و موضوع‌های فعل بر نمود اثرگذار هستند، و نمود نهایی جمله را مشخص می‌کنند. در لایه بند نیز عملگر زمان تعیین‌گر نمود نهایی جمله است.

۳. چارچوب نظری

دستور نقش و ارجاع از دستورهای نقش‌گرایی است که امروزه در حوزه تبیین زبان کاربرد گسترده‌ای دارد. این رویکرد به زبان بعنوان نظامی از کنش‌های اجتماعی و ارتباطی می‌نگرد و برای تبیین پدیده‌های زبانی از اطلاعات نحوی، معنایی و کاربردشناختی به‌طور همزمان بهره می‌برد. انگاره الگوریتم پیوند^۱ در این دستور، بازنمایی نحوی و معنایی را بصورت دو سویه به یکدیگر مرتبط می‌سازد. در این انگاره، پیوند معناشناختی به نحو فرآیند تولید زبان، و پیوند نحو به معناشناختی توصیف‌گر فرآیند درک زبان است (ون ولین، ۲۰۰۵: ۱۳۱).

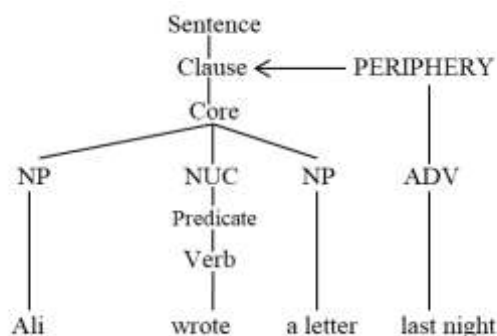
نمودار ۱- انگاره دستور نقش و ارجاع

ون ولین (۲۰۰۵: ۴) مفهوم ساخت بند در دستور نقش و ارجاع را ساختار لایه‌ای بند^۱ می‌نامد که بر پایه دو تقابل بنیادین میان محمول^۲ و غیر محمول و نیز میان موضوع^۳ و غیر موضوع استوار است. در این ساختار، ترکیب هسته^۴ (محمول) و موضوع، بخش کانون یا مرکز^۵ را تشکیل می‌دهد، در حالی که عناصر افزوده بخش حاشیه^۶ در بند را شکل می‌دهند. ساختار نهایی بند نیز محصول ترکیب کانون و حاشیه است. در زیر ساختار لایه‌ای بند در یک جمله ساده نشان داده شده و نمودار (۳) نیز به منظور تبیین جملات استفاده می‌شود. در واقع این ساختار سلسله مراتبی برای بازنمایی عناصر جملات پیچیده به کار بسته می‌شود.

Core		Periphery	
argument	Nucleus	argument	
Ali	ate	the apple	rapidly

نمودار ۲- عناصر نحوی جمله

1. layered structure of clause
2. predicate
3. argument
4. nucleus
5. core
6. periphery

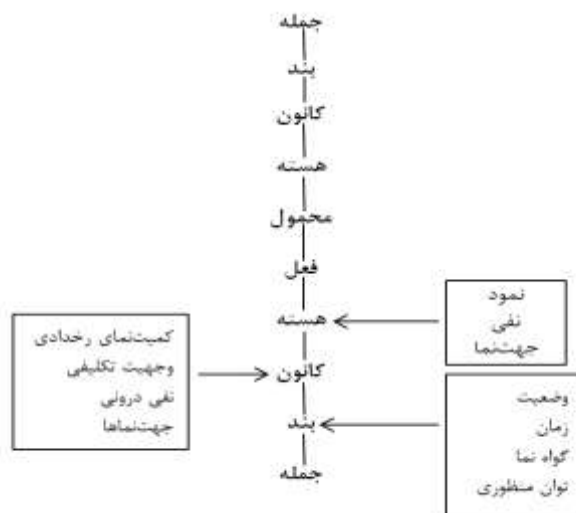

نمودار ۳- بازنمایی سلسله مراتب عناصر در جمله

۳-۱. عملگرها

ساختار بند به صورت کلی رابطه سلسله مراتبی بین عناصر را نشان می‌دهد، اما هر لایه‌ای از بند عملگرهای خاص خود را دارد. عملگرها در ساختار بند به صورت نظام‌مند قرار می‌گیرند و تکواژهای هر عملگر حاوی اطلاعات نحوی هستند که بر سطوح مختلف اضافه می‌شوند. عملگرهای اصلی جمله شامل نمود (ساختار زمان رخداد)، نفی (نفی فعل)، جهت‌نما^۱ (جهت حرکت موضوع)، کمیت نماهای رخدادی^۲ (کنش‌های چندگانه فعل)، وجهیت تکلیفی^۳ (اجازه، اجبار، رخصت)، نفی درونی (نفی محمول و یک موضوع)، وضعیت^۴ (واقعیت گزاره)، زمان (رابطه زمان رخداد با نقطه گفتار)، گواه‌نمایی^۵ (منبع اطلاعاتی) و توان منظوری^۶ (خبری، پرسشی، آرزویی). در نمودار زیر عملگرهای مرتبط با هر لایه نشان داده شده است.

1. directional
2. event quantification
3. deontic modality
4. status
5. evidentials
6. illocutionary force

نمودار ۴- فرافکنی عملگرها در ساخت لایه‌ای بند ون ولین (۲۰۰۵:۱۲)

تکواژهای عملگر نیز در سطوح هسته، کانون و بند دارای ترتیب در نحوه توزیع هستند. در سطح هسته، ابتدا نمود نزدیکترین فاصله را به هسته دارد سپس نفی اشتقاقی و بعد از آن جهت‌نما قرار می‌گیرد. در سطح کانون ترتیب به صورت نفی، سپس جهت‌نمای کانون و بعد از آن وجهیت تکلیفی است. در لایه بند تکواژهای عملگر به ترتیب وضعیت، زمان، گواه‌نما و توان منظوری به هسته نزدیک می‌شوند (پیوی، ۲۰۱۰: ۷۸). سلسله مراتب نحوی عملگرها در لایه‌های جمله به صورت زیر است.

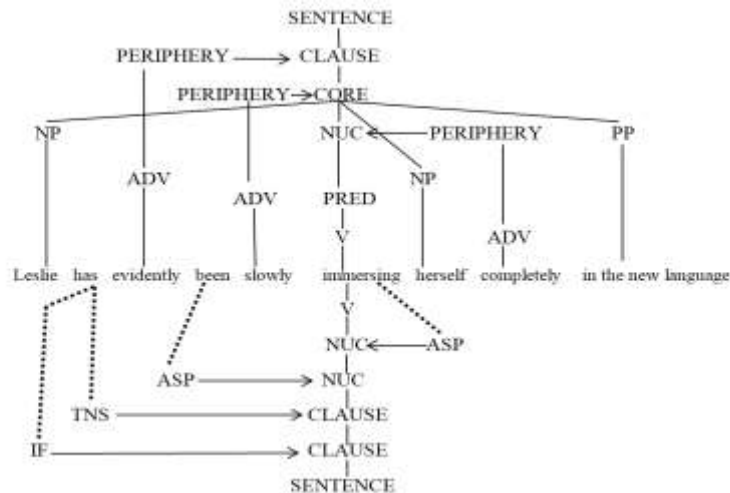
9. For nucleus: directional/ derivational negation > aspect
10. For core: deontic modality/ core directionals > negation
11. For clausal: illocutionary force > evidentials > tense/ negation

۲-۳. قیدها

ون ولین (۲۰۰۵: ۲۰-۱۹) در ساخت لایه‌ای بند دو نوع افزوده را معرفی می‌کند: افزوده‌های عبارتی^۱ (گروه حرف اضافه) و افزوده‌های غیر عبارتی (قیدها). این افزوده‌ها بر لایه هسته، کانون و بند اعمال می‌شود و بر نمود فعل اثر می‌گذارند. برای مثال قیدهای نمودی چون «به طور پیوسته» بر لایه هسته، قیدهای حالت^۲ مانند «با دقت» و سرعت^۳ مانند «به سرعت» بر لایه کانون و نیز قیدهای معرفتی^۴ مانند «احتمالاً» و گواه‌نما مانند «به وضوح» بر لایه بند اعمال می‌شوند. قیدها همواره تحت تأثیر محدودیت‌های دامنه‌ای^۵ قرار دارند و ترتیب آنها بسته به

1. phrasal adjuncts
2. manner
3. pace
4. epistemic
5. scope constraints

عملگرهای بیرونی و درونی تغییر می‌کند. نمودار (۵) جایگاه قید را در ساخت لایه‌ای بند ترسیم کرده است.

نمودار ۵- جایگاه قید در ساختار لایه‌ای جمله ون ولین (۲۰۰۵:۲۲)

۳-۳. نمود واژگانی

در دستور نقش و ارجاع طبقه‌بندی افعال بر پایه نوع عمل^۱ وندلر (۱۹۵۷، ۱۹۶۷) و دوتی (۱۹۷۹) صورت گرفته است. وندلر افعال را به چهار گروه ایستا، فعالیتی، تحقیقی و دستاوردی تقسیم کرده است. کامری (۱۹۷۶:۴۳-۴۲) و اسمیت (۱۹۹۷:۲۹) افعال لمح‌های را به این چهار گروه افزودند و سپس ون ولین طبقه دیگری به نام فعالیتی- تحقیقی را به این طبقه بندی افزود. انواع نمود واژگانی با سه ویژگی (+/-تداوم)، (+/-پویا) و (+/-اتمام پذیر) از یکدیگر متمایز می‌شوند (ون ولین، ۲۰۰۵:۳۳).

افعال ایستا: (- پویا)، (+تداوم) و (-اتمام پذیر) (مثال: دوست داشتن)

افعال فعالیتی: (+ پویا)، (+ تداوم) و (-اتمام پذیر) (مثال: رقصیدن)

افعال تحقیقی: (- پویا)، (+تداوم) و (+اتمام پذیر) (مثال: سرد شدن)

افعال دستاوردی: (- پویا)، (- تداوم) و (+اتمام پذیر) (مثال: منفجر شدن)

افعال لمح‌های: (+/-پویا)، (- تداوم) و (-اتمام‌پذیر) (مثال: در زدن)

افعال فعالیتی- تحقیقی متشکل از یک محمول فعالیتی به همراه تغییر وضعیتی هستند که محمول را اتمام‌پذیر می‌کند. در واقع تعیین یک هدف افعال فعالیتی را به فعالیتی- تحقیقی تبدیل می‌کند. افعال در این طبقه در دو گروه جای می‌گیرند. افعال گروه اول، مفهوم حرکت^۲ را در معنای خود دارند که با رسیدن فاعل به مکان مشخص اتمام می‌یابد (مثال ۱۲). افعال گروه دوم،

1. aktionsart

2. motion

مفاهیمی چون مصرف^۱ و خلق^۲ را در خود دارند که با افزودن مقدار و یا مفعول مشخص تغییر وضعیت را نشان می‌دهند (مثال ۱۳). افعال در این طبقه دارای مشخصه‌هایی (+ پویا)، (+) اتمام‌پذیر و (+تداوم) هستند.

۱۲. بچه‌ها به سمت ایستگاه قطار دویدند.

۱۳. ماری یک کلاه بافت.

ون ولین و لاپولا (۱۹۹۷) آزمون‌های صورت استمراری، قیده‌های پویا، سرعت، تداومی، تکمیلی و صفت اشتقاقی را برای تعیین طبقات نمودی افعال طراحی کردند. هدف آن‌ها ارائه الگوهایی است که در همه زبان‌ها معتبر بوده و به کمک آن‌ها بتوان طبقه بندی افعال را مشخص کرد که با توجه به محدودیت فضا، از بیان جزئیات آنها صرف نظر می‌شود. بازنمایی واژگانی فعل، عناصر محمولی و موضوع در دستور نقش و ارجاع مورد بررسی قرار می‌گیرند. طبقات فعلی در این رویکرد دارای بازنمایی منطقی مطابق با جدول زیر هستند.

جدول ۱- بازنمایی منطقی افعال

State	predicate (x)
Activity	do (x, [predicate (x,y)])
Accomplishment	BECOME predicate (x) or (x, y) Or BECOME do (x, [predicate (x) or (x, y)])
Achievement	INGR predicate (x) or (x, y) Or INGR do (x, [predicaté (x) or(x,y)])
Semlfactive	SEML predicate (x) or (x, y) Or SEML do (x, [predicate (x) or (x, y)])
Active-accomplishment	do (x,[predicate ₁ (x, (y))]) & INGR predicate ₂ (z, x) or (y)

۳-۴. نمود دستوری

نوع دیگری از نمود است که بسته به روایت گوینده از رخداد به دو دسته تام^۳ و ناقص^۴ تقسیم می‌شود که وجه تمایز آن‌ها در روند انجام فعل است. در نمود تام توجهی به چگونگی، مراحل و مدت زمان رویداد نخواهیم داشت و صرفاً تمرکز بر ساختار بیرونی رخداد است. به عقیده کامری (۱۹۷۶: ۲۱) نمود تام می‌تواند نشاندار (زبان‌های اسلاوی) و بی نشان (بلغاری، گرجی) باشد. در زبان فارسی، نمود تام در صورت گذشته افعال و بی نشان است. جمله زیر تعامل این نمود را با فعل فعالیتی نشان می‌دهد. در این جمله عمل «شنا کردن» اتمام یافته است.

۱۴. حسن در رودخانه شنا کرد. (فعالیتی)

نمود ناقص متمرکز بر میانه عمل است و بر تداوم عمل در یک بازه زمانی تأکید می‌کند. در زبان فارسی، این نمود با عنصر پیشوندی «می» و یا فعل کمکی «داشتن» تظاهر می‌یابد. عنصر

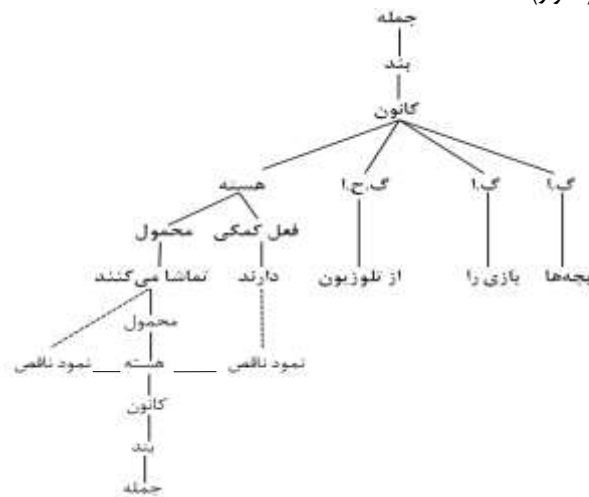
1. consumption
2. creation
3. perfective
4. imperfective

پیشوندی «می» می‌تواند مفاهیم استمراری، تکرار و عادت را بیان کند در حالی که فعل کمکی «داشتن» رخداد در حال جریان را نشان می‌دهد و بر ناتمام ماندن رخداد دلالت دارد. از مصادیق نمود ناقص می‌توان به نمود استمراری، عادت و تکرار اشاره کرد که در زیر با ذکر یک مثال نشان داده شده. در حالت استمراری، توجه را بر میانه عمل معطوف است و پایان عمل نادیده گرفته می‌شود. مفهوم عادت گستره زمانی طولانی‌تری را به خود اختصاص می‌دهد و در مفهوم تکرار یک چرخه کامل از شروع، میانه و پایان عمل روایت می‌شود. نمودار (۶) عملگر نمود را در قالب یه جمله ساده نشان می‌دهد.

۱۵. کیمیا دارد به گلدان آب می‌دهد. (استمرار)

۱۶. زیبا هر هفته یک نقاشی می‌کشد. (عادت)

۱۷. علی در می‌زد. (تکرار)

نمودار ۶- بازنمایی نمود ناقص

۳-۵. رویکرد کورتس رودریگز

با توجه به اینکه در تحلیل داده‌ها از هر دو رویکرد دستور نقش و ارجاع و رویکرد کورتس رودریگز (۲۰۱۴) بهره گرفته شده است بنابراین لازم است که ساختار لایه‌ای بند در چارچوب هر دو دیدگاه تبیین گردد. در حالی که دستور نقش و ارجاع بر سه لایه هسته، کانون و بند تأکید دارد، رویکرد کورتس رودریگز جمله را در قالب چهار لایه معنایی محمول، هسته، کانون و بند سازمان می‌دهد که بر هر لایه عملگرهای خاصی اعمال می‌گردد. در این رویکرد، محمول به پنج نوع عمل ایستا، فعالیتی، لمح‌ای، دستاوردی و تحقیقی تقسیم می‌شود که بر اساس مشخصه‌هایی چون پویایی، ایستایی، لحظه‌ای بودن و اتمام‌پذیری - واژگانی^۱ از یکدیگر تفکیک می‌شوند. برخلاف رویکرد نقش و ارجاع که افعال فعالیتی - تحقیقی را در سطح هسته قرار می‌دهد،

در رویکرد رودریگز این نوع از نمود اشتقاقی بوده و در لایه کانون شکل می‌گیرد. در این چارچوب، ویژگی اتمام‌پذیری-واژگانی ذاتی واژگان است و اتمام‌پذیری-جمله^۱ پدیده‌ای ساختی است که در نتیجه تعاملات نحوی-معنایی در سطح کانون پدید می‌آید. در این چارچوب، لایه هسته تحت تأثیر عملگرهایی نظیر استمراری، تام و کامل^۲ قرار دارد و لایه‌ی کانون نیز از سه مشخصه کمیت نمای رخدادی، افزایشی^۳ و اتمام‌پذیری-جمله تأثیر می‌پذیرد.

کورتس رودریگز (همان: ۳۴) به موازات هر یک از دامنه‌ها، طبقه‌بندی سه‌گانه‌ای از عناصر هر لایه پیشنهاد می‌دهد. در سطح محمول، کنش-نوع^۴ رابطه‌ای انتزاعی و فاقد ارزش ارجاعی است. در سطح هسته، کنش-نوع گسسته^۵ وجود دارد که ماهیتی انتزاعی دارد و بواسطه عواملی مانند تحمیل، پیوندهای نحوی، قیدهای نمودی و نمود دستوری تغییر می‌یابد. عملگرهایی چون نمود استمراری، تام و کامل با اضافه شدن به هسته باعث بسط اطلاعات نمودی می‌شوند. این تعامل در افعال لمح‌های و دستاوردی گاه منجر به موقعیت‌های معنایی متناقض می‌شود؛ برای مثال، در اثر ترکیب نمود دستوری ناقص استمراری با این افعال در سطح هسته به ترتیب کنش-نوع گسسته شبه‌فعالیتی^۶ و کنش-نوع گسسته شبه‌تحقیقی^۷ شکل می‌گیرد. جدول زیر کلیت رویکرد وی را به نمود و لایه‌های نمودی نشان می‌دهد.

جدول ۲- مشخصه‌های نمودی و لایه‌های دستور نقش و ارجاع

لایه‌های دستور نقش و ارجاع	محمول	هسته	کانون	بند
دامنه	نوع عمل	نمود	نمودیت	زمان / وضعیت و توان منظوری
عنصر	کنش-نوع	کنش-نوع گسسته	رخداد	کنش کلام / شرایط صدق
مشخصه‌ها	ایستایی پویایی اتمام‌پذیری-واژگانی لحظه‌ای (سببی)	استمراری کامل تام	کمیت نمای رخدادی افزایشی اتمام‌پذیری-جمله	

۱. تحلیل داده‌ها

در این بخش، پدیده تحمیل در زبان فارسی براساس نظریه نقش و ارجاع و رویکرد کورتس رودریگز در چهار سطح محمول، هسته، کانون و بند تحلیل می‌شود. تحلیل شامل بررسی طبقات واژگانی ایستا، فعالیتی، تحقیقی، دستاوردی و لمح‌های در سطح محمول و طبقه افعال فعالیتی-

1. sentential- telicity
2. perfect
3. incrementality
4. event-type
5. extended event-type
6. activity-like extended event-type
7. accomplishment-like extended event-type

تحقیقی در لایه کانون (رویکرد کورتس رودریگز) است. همچنین بازنمایی منطقی افعال به همراه آزمون‌های تفکیک‌کننده هر طبقه ارائه می‌گردد.

۴-۱. نمود واژگانی

نمود واژگانی یا نوع عمل، زمان را به لحاظ معنایی در افعال کدگذاری می‌کند. این نوع نمود ماهیت زمانی رخداد را در رابطه با تداوم، پویایی و اتمام‌پذیری عمل نشان می‌دهد. در ادامه پربسامدترین افعال در هر طبقه فعلی به همراه بازنمایی منطقی آن‌ها ارائه می‌گردد. افعال ایستا متداوم، غیر پویا و غیر اتمام‌پذیرند. این افعال عمدتاً حالات، ویژگی‌ها، موقعیت مکانی، عواطف و احساسات را بیان می‌کنند. در جدول زیر برخی از این افعال را مشاهده می‌کنیم. بازنمایی منطقی افعال ایستا در زبان فارسی در جمله زیر نمایش داده شده است.

جدول ۳- افعال ایستا

دانستن	داشتن	بودن	شبيه بودن	دوست داشتن	تمایل داشتن	خانه داشتن
خواب بودن	لاغر بودن	شاد بودن	وجود داشتن	تفر داشتن	کوتاه بودن	باور داشتن

۱۸. سارا مادرش را دوست دارد. $d\ddot{u}st\ d\ddot{a}štan' (s\ddot{a}r\ddot{a},\ m\ddot{a}d\ddot{a}r)$

افعال فعالیتی پویا، متداوم و غیر اتمام‌پذیرند. اگر محدودیتی بر این افعال واقع نشود تا بی‌نهایت ادامه می‌یابند. در جدول زیر برخی از این افعال نمایش داده شده‌اند. بازنمایی منطقی یکی از افعال را در زیر می‌بینیم.

جدول ۴- افعال فعالیتی

خوردن	سرودن	دوبدن	نوشتن	قدم زدن	کار کردن	فکر کردن	آواز خواندن	اجرا کردن
نوشیدن	گریختن	بافتن	خندیدن	پارو زدن	فریاد زدن	ورزش کردن	ورجه ورجه کردن	پیشروی کردن

۱۹. سارا می‌دود. $do' (s\ddot{a}r\ddot{a},\ [d\ddot{a}vidan' (s\ddot{a}r\ddot{a})])$

افعال تحقیقی بیانگر فرآیندهای غیر پویا، متداوم و اتمام‌پذیرند. در این طبقه، یک حالت یا وضعیت برای رسیدن به نقطه پایان عمل زمان طولانی‌تری را صرف می‌کند. در جدول زیر نمونه‌هایی از این افعال را مشاهده می‌کنیم. ساختار منطقی این افعال به صورت زیر است.

جدول ۵- افعال تحقیقی

کپک زدن	پژمردن	گرم شدن	پوسیدن	یخ بستن	بهبود یافتن	ذوب/منجمد شدن
فاسد شدن	تسلط یافتن	انس گرفتن	وبران شدن	سوختن	جوانه زدن	یاد گرفتن

۲۰. پارچه‌ها دارند می‌پوسند. $BECOME\ pusidan' (p\ddot{a}r\check{c}eh\ddot{a})$

افعال دستاوردی رویدادهای غیر پویا، نامتداوم و اتمام‌پذیر را نشان می‌دهند. تغییر وضعیت در این افعال در زمان بسیار کوتاهی به خلق رویدادی جدید می‌انجامد. در جدول زیر برخی از این افعال را مشاهده می‌کنیم و در ادامه بازنمایی یکی از این افعال نمایش داده شده است.

جدول ۶- افعال دستاوردی

مردن	منفجر شدن	افتادن	ترکیدن	گم کردن	باختن	رسیدن	بردن
شکستن	پیدا کردن	به یاد آوردن	رخ دادن	پیروز شدن	ناپدید شدن	ظاهر شدن	غلبه کردن

۲۱. علی به خانه رسید. [INGR do '(Ali, [residan '(Ali)]

افعال لمحهای رویدادهای پویا/ غیر پویا، نامتداوم و غیر اتمام پذیر را نشان می‌دهند. افعال در این طبقه فعلی نیز بیانگر تغییر وضعیت لحظه‌ای (بدون تغییر) هستند. جدول زیر افعال را در این طبقه نمایش می‌دهد. صورت منطقی این افعال نیز در زیر نشان داده شده.

جدول ۷- افعال لمحهای

چکیدن	دست زدن	بشکن زدن	ضربه زدن	چشمک زدن	پک زدن	جفتک انداختن / زدن
سرفه کردن	پلک زدن	در زدن	سیلی زدن	بال/پَر زدن	سکسکه کردن	عطسه کردن

۲۲. بچه‌ها دست زدند. [SEML do '(ba'ceha, [dast zadan '(ba'ceha)]

طبقه افعال فعالیتی- تحقیقی به صورت اشتقاقی حاصل ترکیب یکی از سه مؤلفه‌های حرکت، مصرف و خلق با فعل فعالیتی در لایه کانون است. به عبارت دیگر، افعال فعالیتی در مواجهه با عناصری چون قید و یا مفعول مشخص ضمن از دست دادن مشخصه (- اتمام‌پذیر) به رخدادی مقید، اتمام پذیر و نتیجه‌مند تبدیل می‌شوند و طبقه افعال فعالیتی- تحقیقی را تشکیل می‌دهند. در جمله زیر با اضافه شدن قید مکان «به سمت ساحل» فعل فعالیتی «پارو زدن» با تعیین هدف تبدیل به رخدادی نتیجه‌مند و اتمام پذیر در لایه کانون می‌شود.

۲۳. احمد به سمت ساحل پارو زد.

do '(ahmad, [pâru zadan '(ahmad)] & [INGR be-at '(sahel, ahmad)]

۴-۲. آزمون‌ها

در ادامه هر یک از آزمون‌های صورت استمراری، قید پویا و قید سرعت با انواع طبقات فعلی بررسی می‌شوند. هر یک از این آزمون‌ها جنبه‌ای از ویژگی‌های نمودی طبقات فعلی را آشکار می‌سازند.

۴-۲-۱. عملگرهای استمراری

بررسی ترکیب دو عملگر «در حال» و «مشغول» با شش طبقه فعلی نشان می‌دهد که این عبارات استمراری تنها با افعال فعالیتی، تحقیقی و فعالیتی- تحقیقی قابلیت هم‌آیی دارند، زیرا این طبقات مستلزم صرف زمان بوده و دارای ساختار درونی و مراحل هستند. افعال ایستا به دلیل نداشتن مراحل و ساختار درونی قابلیت هم‌آیی با عبارات استمراری را ندارند. افعال دستاوردی و لمحهای که در مدت زمان کوتاهی محقق می‌شوند در هم‌آیی با عبارات استمراری دچار تغییر می‌شوند.

درافعال دستاوردی فاز مقدماتی^۱ در رویدادها برجسته شده و پایان عمل از کانون توجه خارج می‌شود. افعال لمح‌های نیز در ترکیب با این عبارات دچار تغییر در ماهیت نمودی می‌شوند و افعال خوانش تکرار پذیر پیدا می‌کنند.

۲۴. سیمین مشغول ورزش کردن بود. (فعالیتی)
 ۲۵. غذا در حال فاسد شدن بود. (تحقیقی)
 ۲۶. مینا مشغول نوشتن یک نامه بود. (فعالیتی - تحقیقی)
 ۲۷. *kimia* در حال دوست داشتن مادرش بود. (ایستا)
 ۲۸. من در حال رسیدن به خانه بودم که باران بارید. (دستاوردی)
 ۲۹. + حمید مشغول سرفه کردن بود. (لمحه‌ای)

۲-۲-۴. قیده‌های پویا

این آزمون جنبه پویای افعال را نشان می‌دهد و افعال ایستا را از غیر ایستا متمایز می‌کند. این قیده‌ها عمدتاً با افعالی همراه می‌شوند که برای انجام نیازمند صرف انرژی هستند. برخی از قیده‌ها علاوه بر پویایی بر حالت ارادی نیز اشاره دارند که در ترکیب با برخی افعال ممکن است جملات غیردستوری تولید کنند. در جملات زیر این قیده‌ها را در ترکیب با انواع طبقات نمودی مشاهده می‌کنیم.

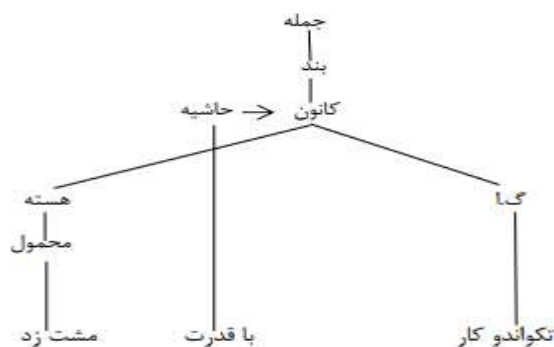
۳۰. وحید با قدرت دوید. (فعالیتی)
 ۳۱. علی با قدرت به سمت مرد غریبه خیز برداشت. (فعالیتی - تحقیقی)
 ۳۲. *semira* با قدرت خواهرش را دوست داشت. (ایستا)
 ۳۳. علی با قدرت در زد. (لمحه‌ای)
 ۳۴. *shir ab* با قدرت زیاد چکه کرد. (لمحه‌ای)
 ۳۵. *miweha* با قدرت کپک زدند. (تحقیقی)
 ۳۶. کودک به شدت به پرستار جدیدش انس گرفته است. (تحقیقی)
 ۳۷. *bimar* به شدت مرد. (دستاوردی)
 ۳۸. او با تلاش زیاد بازی را برد. (دستاوردی)

نتایج نشان می‌دهد قیده‌های پویا با افعال فعلیتی و فعالیتی - تحقیقی هم‌آیی دارند اما در ترکیب با افعال ایستا جملاتی را تولید می‌کنند که به لحاظ معنایی خوانش صحیحی ندارند. افعال لمح‌های می‌توانند پویا و یا غیر پویا باشند. افعال لمح‌های مانند «در زدن» با قیده‌های پویایی چون «با قدرت» ترکیب‌پذیرند در حالی که افعالی چون «چکه کردن» به دلیل نداشتن ویژگی پویایی در چنین ترکیب‌هایی معنادار نخواهد بود. طبقه افعال تحقیقی و دستاوردی در اکثر موارد نمی‌توانند با

1. preparatory phase

۲. استفاده از زمان گذشته در مثال‌ها شرایط خنثایی را بوجود می‌آورد، زیرا زمان گذشته نسبت به نمود خنثی است و تأثیری بر نمود ندارد.

قیدهای پویا همراه شوند زیرا پویایی قیدها با خصیصه غیر پویای افعال در تعارض قرار دارد. با این حال می‌توان جملاتی را در هر دو طبقه فعلی یافت که در ترکیب با قیدهای پویا به لحاظ معنایی کاملاً طبیعی به نظر می‌رسند. قیدهای پویا بر ماهیت نمودی افعال تأثیر نداشته و در ساخت لایه‌ای بند در قسمت حاشیه سطح کانون قرار می‌گیرند. نمودار (۷) جایگاه قید پویا را در ساخت لایه‌ای بند نشان می‌دهد.

نمودار ۷- جایگاه قید پویا در ساخت لایه‌ای بند

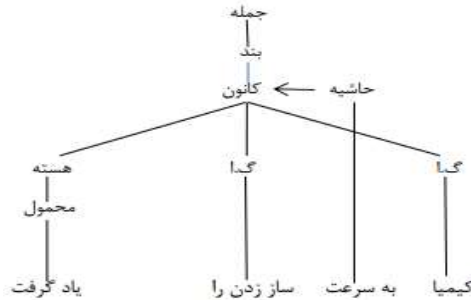
۴-۲-۳. قید سرعت

آزمون قیدهای سرعت به منظور تفکیک افعال لحظه‌ای از غیر لحظه‌ای صورت می‌گیرد. این قیدها شامل «به تدریج»، «آهسته»، «به آرامی»، «سریع» و «به سرعت» بوده و عمدتاً با افعال غیر ایستا که نیازمند صرف زمان هستند، به کار می‌روند. در ادامه هم‌آیی انواع طبقات فعلی با قیدهای سرعت بررسی می‌شود.

۳۹. ** علی به تدریج یک خانه داشت. (ایستا)
۴۰. سعید آهسته پارو زد. (فعالیتی)
۴۱. گل‌های باغچه به سرعت پژمردند. (تحقیقی)
۴۲. احمد به سرعت به طرف در دوید. (فعالیتی - تحقیقی)
۴۳. پیرمرد به سرعت در میان انبوه جمعیت ناپدید شد. (دستاوردی)
۴۴. رعنا به آرامی در زد. (لمحه‌ای/تکرارپذیر)
۴۵. او سریع چشمک زد. (لمحه‌ای)

نتایج نشان می‌دهد هم‌آیی قیدهای سرعت با افعال ایستا منجر به تولید جملات غیرطبیعی می‌شود. افعال فعالیتی، تحقیقی و فعالیتی-تحقیقی به عنوان افعال زمانبر با قیدهای سرعت سازگارند. افعال دستاوردی غالباً با قیدهای سرعت کوتاه مدت همراه می‌شوند که با مشخصه (+) لحظه) آنها هماهنگ است. هم‌آیی قیدهای سرعت با تداوم زمانی کوتاه مدت یا بلندمدت در ترکیب با افعال لمحه‌ای کاملاً طبیعی است. قید سرعت «به آرامی» که تداوم زمانی طولانی مدت را نشان می‌دهد، در ترکیب با فعل لمحه‌ای «در زدن» تداوم زمانی را در قالب تکرارپذیری

نشان می‌دهد. قیدهای سرعت با تداوم کوتاه‌مدت مانند «سریع» نیز در ترکیب با افعال لمحهای طبیعی بوده و با مشخصه (+لحظه) افعال لمحهای هماهنگ هستند. براساس دستور نقش و ارجاع، جایگاه قیدهای سرعت در لایه کانون تعریف می‌شود (نمودار شماره ۸). این قیدها بر نمود افعال فعالیت، تحقق، دستاوردی، لمحهای و فعالیت-تحقیقی تأثیری ندارند. خلاصه آزمون‌های صورت استمراری، قید پویا و قید سرعت با طبقات نمودی در جدول (۸) ارائه شده است.

نمودار ۸- جایگاه قید سرعت در جمله

جدول ۸- آزمون‌های تعیین طبقات نمودی

آزمون‌ها	ایستا	فعالیتی	تحقیقی	دستاوردی	لمحهای	فعالیتی-تحقیقی
هم‌آیی با صورت استمراری	خیر	بله	بله	بله	بله (+)	بله
هم‌آیی با قید پویا	بله	بله	خیر	بله (*)	برخی	بله
هم‌آیی با قید سرعت	خیر	بله	بله	بله	بله	بله

۳-۴. عملگرهای نمودی در لایه هسته

در بخش حاضر، نمود اشتقاقی حاصل از تعاملات نمود دستوری ناقص ساز، تام و عملگر کامل با انواع محمول‌ها بررسی می‌شود. براساس دستور نقش و ارجاع، نمود دستوری و واژگانی از مشخصه‌های هسته فعلی محسوب می‌شوند. در رویکرد کورتس رودریگز نیز نمود ناقص ساز، تام و عملگر کامل جزء مشخصه‌های لایه هسته هستند. با توجه به تعاریف نمود ناقص استمراری ارائه شده، در ادامه هم‌آیی این نمود با انواع نمود واژگانی در سطح هسته تحلیل می‌گردد.

۳-۴-۱. تعامل نمود ناقص استمراری با افعال ایستا

نمود استمراری بر پویایی عمل در حال پیشرفت اشاره دارد و معمولاً با ساختارهای دارای مراحل و ساختار درونی به کار می‌رود. اگرچه افعال ایستا فاقد این ویژگی‌ها هستند، برخی داده‌ها نشان می‌دهند که می‌توانند با صورت استمراری به کار روند. در چنین شرایطی، تأثیر نمود ناقص استمراری بر کنش-نوع ایستا در سطح هسته باعث می‌شود افعال مشخصه افعال تحقیقی را پیدا کنند؛ بدین معنا که تداوم می‌یابند و پایان عمل از کانون توجه خارج می‌شود. بنابراین محمول

۱. علامت (*) به این معناست که جمله نشاندار است و افعال در این طبقه ترجیحاً با قید پویا به کار نمی‌روند.

ایستا در ترکیب با صورت ناقص استمراری به کنش- نوع گسسته شبه تحقیقی تبدیل می‌شود. مثال ۴۷ چنین می‌نماید که فرد از مرحله بی‌علاقگی به مرحله‌ای رسیده است که نسبت به شخصی علاقه پیدا کرده است. قاعده تحمیل ناشی از این هم‌آیی به صورت زیر ارائه می‌گردد.

۴۶. * * بهرام دارد جواب را می‌داند.

۴۷. علی داره از مریم خوشش میاد.

48. $V(+Dur, -Telic, -Dyn) + IMP \longrightarrow D V(+ Dur, IMP(-Telic), +Dyn)$

۲-۳-۴. تعامل نمود ناقص استمراری با افعال فعالیت

نمود ناقص استمراری می‌تواند استمرار عمل در گذشته و حال را نشان دهد. مشخصه پویایی و تداوم در نمود ناقص استمراری با مشخصه‌های افعال فعالیت در هماهنگی کامل است بنابراین ترکیب نمود ناقص استمراری با افعال فعالیت چه زمان حال و چه در گذشته امکان‌پذیر است.

۴۹. کارگران داشتند غذا می‌خوردند.

۵۰. سروش دارد می‌دود.

۳-۳-۴. تعامل نمود ناقص استمراری با افعال تحقیقی

افعال تحقیقی فرآیندی هستند که وضعیت جدیدی را با ورود به مرحله انتقال می‌سازند. این تغییر وضعیت می‌تواند زمان کوتاه یا طولانی نیاز داشته باشد. ترکیب افعال تحقیقی با نمودنمای استمراری با مرحله فرآیند مرتبط است و این افعال می‌توانند بدون تغییر در ماهیت نمودی با صورت استمراری به کار روند. چنین هم‌آیی میانه فرآیند را برجسته می‌کند.

۵۱. برف‌ها دارند ذوب می‌شوند.

۴-۳-۴. تعامل نمود ناقص استمراری با افعال دستاوردی

ترکیب افعال دستاوردی با نمود ناقص استمراری به دلیل تقابل مشخصه (- تداوم) این افعال با مشخصه تداومی نمود ناقص استمراری امکان‌پذیر نیست. با این حال، این تعمیم شامل همه افعال دستاوردی نمی‌شود و برخی افعال قابلیت ترکیب با نمود استمراری را دارند که طبعاً در چنین حالتی خوانش متفاوتی خواهیم داشت. در افعالی چون «رسیدن» و «مردن» ترکیب نمودنمای ناقص بر فاز آغازین یا مقدماتی محمول اثر می‌گذارد و آن را متداوم می‌کند. در این خوانش، قریب الوقوع بودن عمل مد نظر است. اتمام‌پذیری در نتیجه چنین تعاملی کاملاً از بین نمی‌رود، بلکه فقط پایان عمل از کانون توجه خارج می‌گردد. تعامل نمود ناقص استمراری با این افعال باعث تحمیل نخواهد بود.

۵۲. + سرباز زخمی دارد می‌میرد.

۵۳. + احمد داره به نوک قله می‌رسد.

۵-۳-۴. تعامل نمود ناقص استمراری با افعال لمحهای

افعال لمحهای تداوم زمانی بسیار کوتاهی دارند و تغییر حالت در آنها مشاهده نمی‌شود. این افعال به دلیل نداشتن مراحل مقدماتی، غالباً با نمود ناقص استمراری ترکیب نمی‌شوند. اما در صورت هم‌آیی، دو خوانش تکرارپذیری و عادتی استنباط می‌گردد که تمایز آنها بر اساس جنبه

بافتی و کاربردی است. در این حالت، با تغییر مشخصه از (- تداوم) به (+تداوم)، کنش - نوع لمحهای به کنش - نوع گسسته شبه فعالیتی تکراری تغییر می‌یابد. فرمول تحمیل در این افعال در زیر نشان داده شده.

۵۴. علی دارد به سیگارش پک می‌زند. (تکرار)

۵۵. بچه‌ها همیشه در می‌زدند. (عادت)

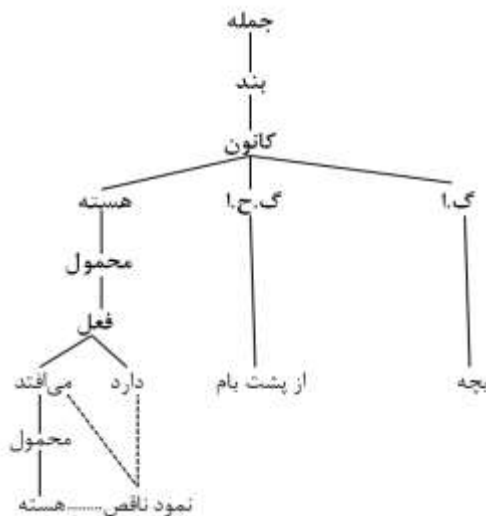
56. $V(+/-Dyn, -Telic, + Dur) + IMP \rightarrow DV(+/-Dyn, IMP(+Dur), -Telic)$

۴-۳-۶. تعامل نمود ناقص استمراری با افعال فعالیتی - تحقیقی

نمود ناقص استمراری در ترکیب با افعال فعالیتی - تحقیقی، با حذف پایان عمل، مراحل میانی محمول را برجسته می‌سازد. این تعامل عامل تحمیل نخواهد بود.

۵۷. مادر دارد یک ژاکت جدید می‌بافد.

بررسی داده‌ها نشان می‌دهد که تداوم و غیر اتمام‌پذیری نمود ناقص استمراری در سطح هسته فعلی می‌تواند در کنش - نوع‌های ایستا، دستاوردی و لمحهای عامل تحمیل و نمودگردانی باشد. فرافکنی سازه‌ای همراه با جایگاه نمود ناقص استمراری را در نمودار (۹) مشاهده می‌کنیم.

نمودار ۹- فرافکنی سازه‌ای نمود ناقص استمراری

۴-۳-۲. نمود تام

نمود تام از دیگر مصادیق نمود دستوری است که بر ساختار بیرونی رخداد متمرکز است و آن را به صورت موقعیتی کلی، یکپارچه و با نقطه پایان نشان می‌دهد. با اعمال این نمود بر محمول، رویداد مقید، تحقق یافته و دارای مرز پایانی می‌شود. در زبان فارسی نمود تام در مقایسه با صورت نشاندار ناقص (می، داشتن) بی نشان است و افعال دارای نمود تام با زمان گذشته ساده

همراه می‌شوند. در ادامه، تعامل نمود تام (گذشته ساده) با طبقات نمودی افعال با مثال‌هایی نشان داده شده است. داده‌ها نشان می‌دهند که این ترکیب تغییری در ویژگی نمودی افعال به وجود نمی‌آورد اما همه جملات به لحاظ زمانی مقید و اتمام‌پذیر می‌شوند. در هیچ یک از جملات تحمیل مشاهده نمی‌شود.

۵۸. کیمیا خانه بزرگی داشت. (ایستا)
 ۵۹. حسن در رودخانه شنا کرد. (فعالیتی)
 ۶۰. من ریاضی را یاد گرفتم. (تحقیقی)
 ۶۱. بچه‌ها به قله کوه رسیدند. (دستاوردی)
 ۶۲. او عطسه کرد. (لمحه‌ای)
 ۶۳. مینا یک شعر جدید سرود. (فعالیتی - تحقیقی)

۳-۳-۴. عملگر کامل

عملگر کامل از مشخصه‌های لایه هسته است که با اعمال بر محمول، تقید و مرز پایانی را بر افعال اعمال می‌کند. این عملگر بدون تغییر در ماهیت نمودی افعال، صرفاً پایان عمل را برجسته می‌سازد. در زبان فارسی، زمان گذشته کامل با این عملگر زمانی همراه می‌شود. تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که تعاملات معنایی زمان با عملگر نمودی کامل در طبقات نمودی غیر اتمام‌پذیر (فعالیتی و لمحه‌ای) صرفاً نقطه توقیفی^۱ بر افعال اعمال می‌کند. در مقابل، در طبقه افعال اتمام‌پذیر (دستاوردی، تحقیقی و فعالیتی-تحقیقی) نتیجه این هم‌آبی اعمال نقطه پایان^۲ بر افعال است. افعال غیر اتمام‌پذیر ایستا در ترکیب با عملگر کامل معمولاً نشاندار می‌شوند.

۶۴. *علی مریم را دوست داشته است. (ایستا)
 ۶۵. احمد قدم زده است. (فعالیتی)
 ۶۶. او خانه را ساخته است. (تحقیقی)
 ۶۷. نسرين بازی را برده است. (دستاوردی)
 ۶۸. فرید سرفه کرده است. (لمحه‌ای)
 ۶۹. احمد به طرف ایستگاه اتوبوس قدم زده است. (فعالیتی - تحقیقی)

۴-۴. لایه کانون

در این بخش تحمیل یا نمود گردانی حاصل از تعاملات قیده‌های جهت‌ی و متمم‌های خاص را با طبقات نمودی بررسی خواهیم کرد.

1. stopping point
 2. ending point

۴-۴-۱. حروف اضافه جهتی

حروف اضافه جهتی بیانگر جهت و مسیر حرکت هستند و می‌توانند تغییر در وضعیت مکانی را نشان دهند. حروف اضافه جهتی می‌توانند مقید^۱ یا غیر مقید^۲ باشند. قیدهای مقید مانند (به سوی، به محل، به داخل، به سمت، تا...) اتمام‌پذیرند و بر نمود طبقات فعلی چون فعالیت‌ها اثر می‌گذارند (مثال ۷۰). در مقابل، قیدهای غیر مقید مانند «در مسیر» و «در جهت» غیر اتمام‌پذیر بوده و اثری بر نمود و طبقه فعلی ندارند (مثال ۷۱).

۷۰. قایق‌ها به سمت ساحل حرکت کردند. (فعالیتی - تحقیقی)

۷۱. قایق‌ها در مسیر باد حرکت کردند. (فعالیتی)

پیش‌تر اشاره شد که افعال فعالیتی - تحقیقی صورت اشتقاق یافته‌ای از افعال فعالیتی در لایه کانون هستند. طبقه افعال فعالیتی در سطح محمول و ذاتاً غیر مقید یا غیر اتمام‌پذیرند. هنگامی که این افعال تحت تأثیر موضوع درونی مشخص یا حروف اضافه مقید جهتی قرار می‌گیرند، به نقطه اتمام عمل رسیده و اتمام‌پذیر می‌شوند. در تعامل حرف اضافه مقید جهتی «به داخل» با فعل حرکتی «گریختن»، میان مشخصه (- اتمام‌پذیر) فعل در سطح محمول با مشخصه (+ اتمام‌پذیر) حرف اضافه در سطح کانون تضادی مشاهده می‌شود. برای رفع این تقابل، مرز پایانی بر کنش - نوع فعالیتی تحمیل می‌گردد. این اتمام‌پذیری که در سطح جمله شکل می‌گیرد، حاصل تعامل سازه‌های مختلف بند، محتوای معنایی حروف اضافه مقید و مشخصه‌های نوع عمل است. در زیر فرمول تحمیل مربوط به اتمام‌پذیری در سطح جمله و جایگاه حروف اضافه جهتی در ساخت لایه‌ای بند ارائه می‌گردد (نمودار ۱۰).

۷۲. سارقان به داخل ساختمان متروکه گریختند.

73. V (- Telic, +Dur, +Dyn) + locative Prep (+ Telic) → DV (+Telic, +Dur,+Dyn)

نمودار ۱۰- جایگاه حروف اضافه جهتی در ساخت لایه‌ای بند

1. bound
2. unbound

۴-۴-۲. موضوعها با مشخصه ارجاعی خاص

اکنون به بررسی تحمیل حاصل از تأثیر موضوع درونی بر افعال فعالیتی بیانگر خلق و مصرف در سطح بند می‌پردازیم. در مثال‌های ارائه شده، متمم کمی «یک شاهکار هنری» با کنش-نو فعالیتی بیانگر خلق، متمم کمی «دو فنجان چای» با کنش-نوع فعالیتی بیانگر مصرف و گروه اسمی مشخص ترکیب شده‌اند. در این جملات نوعی رابطه هم‌ارزی^۱ میان محمول‌های جمله با متمم‌های کمی یا گروه‌های اسمی مشخص مشاهده می‌شود. به موازات خلق «یک اثر هنری» و صرف «دو فنجان چای» به عنوان پذیرنده‌های^۲ جمله، محمول نیز به نقطه اتمام عمل نزدیک می‌شود. چنین تفسیری برای گروه اسمی مشخص «نامه را» نیز قابل توجیه است؛ با اتمام یافتن عمل نوشتن نامه، محمول نیز اتمام‌پذیر می‌گردد. بررسی داده‌ها نشان می‌دهد که موضوع‌های کمی و گروه اسمی مشخص در سطح بند بر تفسیر نهایی رخداد و بطور کلی جمله تأثیر می‌گذارد و کل رویداد مقید و اتمام‌پذیر می‌شود. در زیر فرمول تحمیل حاصل از گروه‌های اسمی مشخص و متمم‌های کمی نشان ارائه می‌گردد.

۷۴. سیمین یک شاهکار هنری ساخت.

۷۵. نادر دو فنجان چای نوشید.

۷۶. مریم نامه را نوشت.

77. $V(-Telic, +Dur, +Dyn) + locativePrep(+Telic) \rightarrow DV(+Telic, +Dur, +Dyn)$

۴-۵. سطح بند

۴-۵-۱. زمان

زمان عملگرایست که به آخرین لایه یعنی بند اعمال می‌شود و بر روی ساخت‌های فعلی قرار می‌گیرد. ماهیت زمان حال به گونه‌ای است که نمود را بصورت ناقص نشان می‌دهد بنابراین افعال با عنصر تصریف «می» همراه می‌شوند (مثال ۷۷). بر خلاف زمان حال، در ساخت زمان گذشته ساده افعال مقید و دارای نقطه پایان عمل هستند (مثال ۷۸ و ۷۹). نمودار شماره (۱۱) جایگاه عنصر زمان در ساخت لایه‌ای بند نشان می‌دهد. نمود زمان در سطح نحوی بر لایه بند اعمال می‌شود و در سطح معنایی به دلیل قابلیت تغییر نمود همانند نمود ناقص بر سطح هسته اعمال می‌گردد. در واقع زمان حال ساده باعث فعال شدن نمود ناقص «می» می‌شود.

۷۷. بچه می‌دود. (فعالیتی)

۷۸. بچه دوید. (فعالیتی)

۷۹. سیمین بشکن زد. (لمحه‌ای)

1. homomorphic relation

2. theme

ساعته به طور متداوم بازی را باخته است. در این حالت طی فرآیند تحمیل، رخداد دستاوردی به صورت پویا، غیر اتمام‌پذیر و متداوم درآمد و تداوم در قالب تکرارپذیری نمایان می‌شود. در نتیجه افعال دستاوردی به کنش‌نوع گسسته شبه‌فعالیتی تکراری تبدیل می‌شود. در زیر فرمول مربوط به فرآیند تحمیل در این طبقه فعلی را مشاهده می‌کنیم.

۸۰ سینا به مدت دو سال یک طوطی داشت. (ایستا)

۸۱ من به مدت یک سال ورزش کردم. (فعالیتی)

۸۲ *بیخ به مدت یک ساعت ذوب شد. (تحقیقی)

۸۳ *میوه‌ها به مدت دو ساعت کپک زدند. (تحقیقی)

۸۴ *من به مدت دو ساعت به خانه رسیدم. (دستاوردی)

۸۵ *مینا به مدت دو ساعت بازی را باخت. (دستاوردی)

86. $V(-\text{Dyn}, +\text{Telic}, -\text{Dur}) + \text{Adv}(-\text{Telic}, +\text{Dur}) \longrightarrow D V(+/-\text{Dyn}, -\text{Telic}, +\text{Dur} \text{ (Iterative)})$

افعال لمحهای معمولاً با قیدهای تداومی همراه نمی‌شوند، اما در صورت ترکیب، نمود این افعال از حالت نامتداوم به حالت تکراری تغییر می‌یابد. این فرآیند باعث تبدیل افعال لمحهای به کنش-نوع گسسته شبه‌فعالیتی تکراری می‌شود که در آن تداوم در قالب تکرارپذیری رخداد نمایان می‌گردد. فرمول تحمیل حاصل از چنین ترکیبی در زیر ارائه شده است. ترکیب قید تداومی با افعال فعالیتی-تحقیقی نیز نشان می‌دهد که ویژگی اتمام‌پذیری این دسته از افعال با مشخصه غیر اتمام‌پذیر قید تداومی سازگار نیست. در این ترکیب، تمرکز بر تداوم عمل قرار می‌گیرد و اتمام‌پذیری از مرکز توجه خارج می‌شود (پیشروی سربازان به نقطه اتمام نرسیده است). در نتیجه این فرآیند، مشخصه اتمام‌پذیر فعل در اثر همنشینی با قید تداومی خنثی می‌شود و طبقه فعلی به نوع فعالیتی تبدیل می‌شود. فرمول مربوط به فرآیند تحمیل را در زیر مشاهده می‌کنیم.

۸۷ حسن به مدت نیم ساعت در زد. (لمحهای)

88. $V(+/-\text{Dyn}, -\text{Telic}, -\text{Dur}) + \text{Adv}(-\text{Telic}, +\text{Dur}) \longrightarrow D V(+/-\text{Dyn}, -\text{Telic}, +\text{Dur})$

۸۹ سربازها به مدت دو ساعت به سمت جبهه دشمن پیشروی کردند.

90. $V(+\text{Dyn}, +\text{Telic}, +\text{Dur}) + \text{Adv}(-\text{Telic}, +\text{Dur}) \longrightarrow D V(+\text{Dyn}, -\text{Telic}, +\text{Dur})$

بررسی داده‌های فارسی نشان می‌دهد قیدهای تداومی جزء قیدهای نمودی محسوب می‌شوند، زیرا دسترسی کاملی به اطلاعات هسته دارند. حوزه عملکرد این قیدها محدود به لایه هسته است و بر وضعیت موضوعها اثری ندارد. قیدهای تداومی با تأثیرگذاری بر مشخصه‌های کنش‌نوع، قابلیت تغییر مشخصه‌های نمودی افعال را داشته و تحمیل نمودی ایجاد می‌کنند از مواردی که می‌تواند صحه‌ای بر این مطلب باشد چینش سلسله‌مراتبی قیدها در جمله است که همواره با محدودیت‌هایی همراه است. برای مثال، قیدهای متعلق به سطح بند همواره نسبت به قیدهای سطح کانون و هسته در فاصله دورتری قرار می‌گیرند.

قید بند < قید کانون > قید هسته

در جملات زیر قید «انگار» که گواه‌نمایی را در سطح بند نشان می‌دهد با قید هسته «به مدت یک ماه» به کار رفته است. جملات ۹۴ تا ۹۶ درجه خوش‌ساختی کمتری دارند بنابراین می‌توان علت بد ساختی این جملات را چنین توجیه کرد که قید هسته همواره نسبت به قیدهای لایه کانون یا بند در فاصله نزدیک‌تری نسبت به هسته قرار می‌گیرند و قیدهای لایه بند نیز که بر کل بند اثر می‌گذارند فاصله و جایگاه دورتری نسبت به قیدهای هسته دارند.

۹۱. انگار مردم شهر را به مدت یک ماه ترک کردند.

۹۲. انگار مردم به مدت یک ماه شهر را ترک کردند.

۹۳. انگار به مدت یک ماه مردم شهر را ترک کردند.

۹۴. * به مدت یک ماه مردم شهر را انگار ترک کردند.

۹۵. * به مدت یک ماه انگار مردم شهر را ترک کردند.

۹۶. * به مدت یک ماه مردم شهر را ترک کردند انگار.

۹۷. انگار [گواه‌نما: بند] < به مدت یک ماه [نمودی: هسته]

ب) تعامل قیدهای تکمیلی با انواع کنش - نوع فعلی

قیدهای تکمیلی به عنوان عناصر اتمام‌پذیر، بر بازه‌های زمانی مقید و تحولی دلالت دارند. این قیدها در هم‌آیی با انواع طبقات فعلی، الگوهای متمایزی از سازگاری و ناسازگاری نحوی - معنایی را آشکار می‌سازند. هم‌آیی کنش - نوع ایستا با قیدهای تکمیلی منجر به تولید جملات نامتعارف می‌گردد که این عدم سازگاری ناشی از تضاد بنیادین میان ماهیت غیراتمام‌پذیر افعال با قیدهای تکمیلی است. پدیده تحمیل نیز قابل به توجیه چنین جملاتی نخواهند بود. در مقابل، کنش - نوع تحقیقی هماهنگی کاملی با قیدهای تکمیلی نشان می‌دهد و هیچگونه تحمیل نمودی در این ترکیبات مشاهده نمی‌شود. در افعال دستاوردی، مشخصه (+ اتمام‌پذیری) با قیدهای تکمیلی سازگار است، اما تقابل مشخصه (- تداوم) این افعال با مشخصه (+ تداوم) قیدها باعث برجسته شدن فاز آغازین فعل می‌شود. این تعامل، بر خلاف سایر طبقات فعلی، ماهیت کنش - نوع دستاوردی را تغییر نمی‌دهد و تنها مراحل مقدماتی یا آغازین آن را مطابق فرمول مشخص می‌کند. بنابراین، هیچگونه تحمیل نمودی در این ترکیب رخ نمی‌دهد.

۹۸. * * نیمه در دو ساعت ریاضی بلد بود. (ایستا)

۹۹. گل‌ها در دو روز پژمردند. (تحقیقی)

۱۰۰. من بازی را در نیم ساعت اول باختم. (دستاوردی)

101. V(- Dyn, + Telic, -Dur)+ Adv (+Telic, +Dur) DV → Dyn, +Telic, +Dur (Pre))

هم‌آیی کنش - نوع فعالیتی با قیدهای تکمیلی معمولاً ناسازگار است و منجر به تولید جملات نشاندار در زبان می‌شود زیرا تضاد میان مشخصه (- اتمام‌پذیر) افعال فعالیتی با ویژگی معطوف به نتیجه قیدهای تکمیلی، موجب تحمیل اتمام‌پذیری بر کنش - نوع فعالیتی می‌شود که در نتیجه آن طبقه نمودی افعال به فعالیتی - تحقیقی تغییر می‌یابد. برای مثال، کنش - نوع فعالیتی

«سخنرانی کردن» تحت تأثیر قید تکمیلی معنای اتمام عمل در بازه زمانی «در دو ساعت» را در بر دارد. فرمول تکمیل در ادامه ارائه شده است. دو ویژگی (- اتمام‌پذیر) و (- تداوم) در کنش- نوع لمحهای با قیدهای تکمیلی تضاد دارد. این افعال معمولاً با قیدهای تکمیلی با تداوم کوتاه مانند «در یک چشم بر هم زدن» همراه می‌شوند و ماهیت نمودی کنش- نوع لمحهای به تحقیقی تغییر می‌یابد. در مواردی که کنش- نوع لمحهای مانند «سرفه کردن» با قید تکمیلی بلند مدت مانند «در یک ساعت» ترکیب شوند، جملات نشاندار می‌شوند. جمله در شرایطی می‌تواند معنادار باشد که شخص بعد از یک ساعت تلاش توانسته که سرفه کند. فرمول تکمیل در این جملات در زیر نشان داده شده. افعال فعالیتی- تحقیقی نیز دارای مشخصه‌های کاملاً هماهنگ با قیدهای تکمیلی هستند از این رو در جملاتی که حاصل چنین ترکیبی باشند هیچگونه تکمیل و یا خوانش‌های نشاندار نخواهیم داشت.

۱۰۲. + من در دو ساعت سخنرانی کردم.

103. V(+Dyn, +Teli, -Dur) + Adv(+Telic,+Dur) >> DV (+Dyn,+Telic, +Dur)

۱۰۴. + پرند در یک چشم بر هم زدن پر زد. (لمحهای)

۱۰۵. * علی در یک ساعت سرفه کرد. (لمحهای)

106. V(+/-Dyn, -Telic, -Dur) + Adv (+Telic,+Dur) >> DV(+/-Dyn, +Telic, +Dur)

۱۰۷. فرنوش در یک ساعت متن سخنرانی را نوشت. (فعالیتی- تحقیقی)

یافته‌ها نشان می‌دهد که قیدهای تکمیلی در لایه هسته عمل می‌کنند و قابلیت تأثیرگذاری بر مشخصه‌های نمود واژگانی را دارند. این قیدها می‌توانند طی فرآیند تکمیل، طبقه نمودی افعال را تغییر داده و کنش- نوع گسسته جدیدی ایجاد کنند، همان‌طور که در افعال فعالیتی و لمحهای مشاهده می‌شود. بررسی ترتیب قرارگرفتن قیدها نشان می‌دهد که قیدهای تکمیلی بر اساس سلسله مراتب (بند < قید کانون > قید هسته) در درونی‌ترین لایه قرار می‌گیرند. تغییر موقعیت این قیدها با قیدهای وجهیت معرفتی لایه بند مانند «احتمالاً» یا قیدهای کانون مانند «به سرعت» میزان خوش ساختی جملات را کاهش می‌دهد. این امر تأیید می‌کند که قیدهای تکمیلی تمایل طبیعی برای قرارگیری در لایه‌های درونی‌تر و نزدیک به هسته دارند و جابه‌جایی آن‌ها با قیدهای سایر لایه‌ها نشاننداری جملات را به میزان قابل توجهی افزایش می‌دهد.

۱۰۸. احتمالاً حسن به سرعت گل و لای استخر را در دو ساعت تخلیه کرده است.

۱۰۹. *در دو ساعت حسن به سرعت گل و لای استخر را احتمالاً تخلیه کرده است.

۱۱۰. *احتمالاً حسن در دو ساعت گل و لای استخر را به سرعت تخلیه کرده است.

ج) تعامل قیدهای بسامدی با انواع کنش- نوع فعلی

قیدهای بسامدی یا تکرارپذیر^۱ بر تعدد و تکرار وقوع رخدادهای یکسان تمرکز دارند. این قیدها اگرچه ممکن است به لحاظ معنایی تعداد دفعات رویداد را دقیقاً مشخص نکنند مانند «چندین

۱۲۱. + محسن سه بار فاصله خانه تا دریاچه را رانندگی کرد. (فعالیتی - تحقیقی)

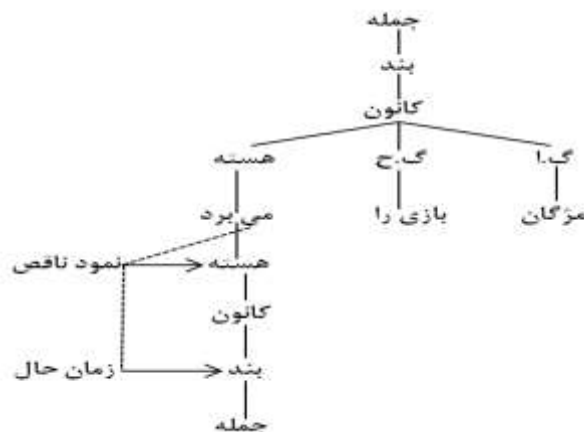
122. V(+Dyn, +Telic, +Dur) +Adv (+Freq, -Telic) → D V (+Dyn, -Telic, +Dur (Freq))

تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که قیدهای بسامدی قابلیت تغییر کنش - نوع در لایه هسته را دارند. این قیدها در لایه هسته جمله قرار می‌گیرند. در مثال‌های زیر حوزه عملکرد و جایگاه قید بسامدی «چندین بار» را نسبت به قیدهای سطح بند و کانون مورد سنجش قرار می‌دهیم. نتایج نشان می‌دهد که جایگزین کردن قید لایه هسته با قیدهای لایه بند و کانون از درجه خوش ساختی جملات به میزان قابل توجهی می‌کاهد در واقع هر چه به چنین توالی «خوشبختانه (بند) < بادقت (کانون) < چندین بار (هسته)» در یک جمله نزدیکتر باشیم خوش ساختی جملات بیشتر خواهد بود. نمودار زیر نیز جایگاه قید هسته «به مدت ده دقیقه»، قید کانون «دوبار» و قید بند «خوشبختانه» را در فرافکنی لایه‌ای بند نشان می‌دهد.

۱۲۳. خوشبختانه علی با دقت متن سخنرانی را چندین بار بازنویسی کرد.

۱۲۴. * با دقت علی چندین بار متن سخنرانی را خوشبختانه بازنویسی کرد.

۱۲۵. * چندین بار علی خوشبختانه متن سخنرانی را با دقت بازنویسی کرد.

نمودار ۱۲ - فرافکن سازه‌های قیدهای لایه هسته، کانون و بند در زبان فارسی

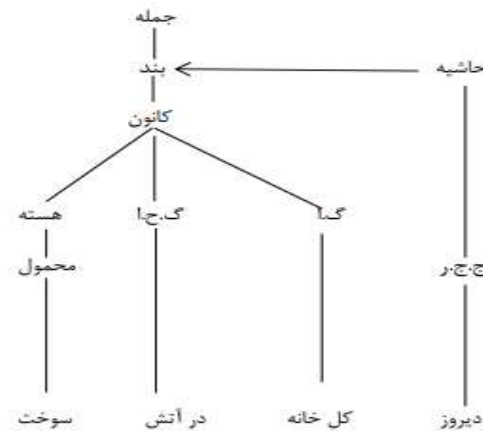
۴-۶-۲. قید لایه بند

الف) تعامل قیدهای تعیین‌گر با انواع کنش - نوع فعلی

قیدهای تعیین‌گر دسته‌ای از قیدهای زمانی هستند که بر زمان درونی رخداد یا نمود واژگانی افعال تأثیر نمی‌گذارند. این قیدها عملکرد اصلی خود را در تعیین زمان وقوع کل رویداد بر روی محور زمان انجام می‌دهند و به نقطه مشخصی در زمان ارجاع دارند. از منظر ساختار نحوی، قیدهای تعیین‌گر در لایه بند اعمال می‌شوند و قابلیت ترکیب با انواع طبقات نمودی را دارند بدون آنکه هیچگونه تحمیل یا نمودگردانی در جملات ایجاد کنند. در ساخت لایه‌ای بند، این

قیدها اغلب در جایگاه جدا شده از چپ^۱ و یا جایگاه شده از راست^۲ قرار می‌گیرند (نمودار ۱۳). در جدول (۹) جایگاه انواع قیدها در ساخت لایه‌ای بند نمایش داده شده است.

۱۲۶. مریم هفته پیش بیمار بود. (ایستا)
 ۱۲۷. علی دیشب قدم زد. (فعالیتی)
 ۱۲۸. بچه‌ها دیشب سرفه کردند. (لمحه‌ای)
 ۱۲۹. سارا دیروز یک فنجان شکست. (دستوردی)
 ۱۳۰. دیروز کل خانه در آتش سوخت. (تحقیقی)
 ۱۳۱. دیشب علی به سمت ایستگاه اتوبوس دوید. (فعالیتی - تحقیقی)

نمودار ۱۳- جایگاه قید تعیین‌گر در ساخت لایه‌ای بند

جدول ۹- جایگاه انواع قیدها در ساخت لایه‌ای بند

قید تعیین‌گر (امشب)	قید گواه‌نما و معرفتی (خوشبختانه)	قید سرعت/حالت (به سرعت)	قید بسامدی (دوبار)	قید تکمیلی (در X ساعت)	قید تداومی (به مدت X ساعت)
بند	بند	کانون	هسته	هسته	هسته

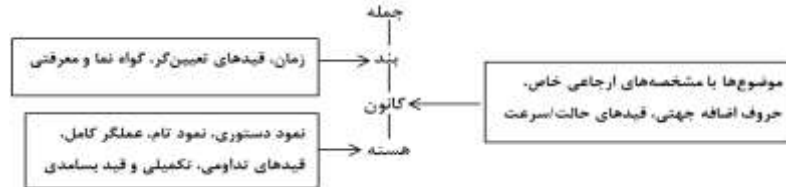
۴-۷. سلسله مراتب عملگرها

در این بخش چینش خطی عناصر در لایه‌های هسته، کانون و بند ارائه می‌شود که در آن حرکت از چپ به راست نشان‌دهنده فاصله بیشتر عناصر از هسته فعلی است. از میان عناصر مختلف، قید سرعت، قید گواه‌نما، قید معرفتی و نمود تام عامل هیچگونه تحمیل یا نمود گردانی در سطح جمله نخواهند بود و در نمودار خطی و فرافکنی سازه‌ای تنها جایگاه آنها را مشخص می‌کنیم. در ادامه، سلسله مراتب عناصر همراه با جایگاه عناصر زمان، قید معرفتی، قید تعیین‌گر، قمر ارجاعی و نمود دستوری در فرافکنی سازه‌ای نمایش داده می‌شود.

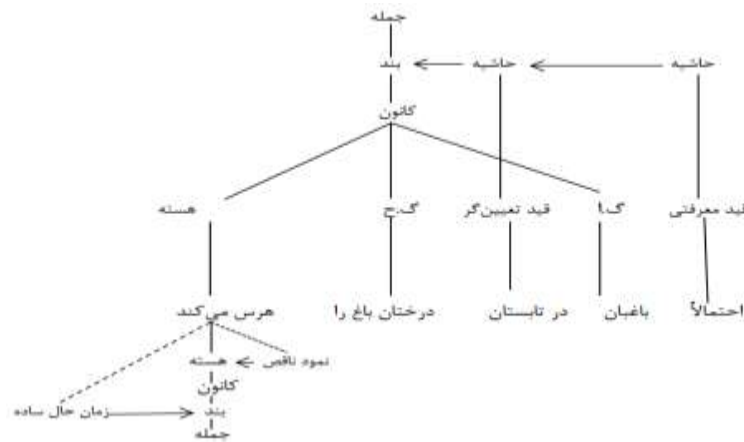
۱۳۲. سطح هسته: قیدهای تداومی / تکمیلی / بسامدی > عملگر زمان > نمود دستوری
 سطح کانون: قیدهای سرعت / حالت > حروف اضافه جهتی > اقرار با مشخصه ارجاعی خاص

1. left-detached position
2. right-detached position

سطح بند: قیدهای گواه نما و معرفتی > قیدهای تعیین گر > زمان
 زمان > قیدهای گواه نما / معرفتی > قیدهای تعیین گر > قیدهای سرعت/ حالت > حروف اضافه جهتی > اقرار ارجاعی > قیدهای
 تداومی/ تکمیلی/ بسامدی > عملگر کامل > نمود دستوری

نمودار ۱۴- ترتیب اعمال عناصر مختلف در ساخت لایه‌ای بند

نمودار ۱۵- جایگاه عناصر در فرافکنی سازه‌ای بند

۲. نتیجه

این پژوهش با هدف بررسی تحمیل در لایه‌های نمودی هسته، کانون و بند در دستور نقش و ارجاع صورت گرفته است. نتایج نشان داد که افعال ایستا، فعالیت، تحقیقی، دستاوردی و لمحہ ای در لایه هسته و افعال اشتقاقی فعالیتی- تحقیقی در لایه کانون جای می‌گیرند و ماهیت نمودی این طبقات واژگانی در جمله همواره تحت تأثیر عناصر و عملگرهای مختلف دستخوش تغییر می‌شود. عملگرهای استمراری، انواع قیدها، نمود دستوری، عملگر کامل، حروف اضافه جهتی، موضوع با مشخصه ارجاعی خاص و عملگر زمان از عناصر مؤثر در این تعامل محسوب می‌شوند که جایگاه هر یک در فرافکنی سازه‌ای بند مشخص شده است. اگرچه در پژوهش‌های پیشین معنای نمودی افعال و جایگاه ساختاری برخی از قیدها مورد بررسی قرار گرفته است، اما در پژوهش حاضر دامنه قیدها به مثابه عملگرهای نمودی به صورت منسجم از لایه هسته تا بند در سطح جمله تبیین شده‌اند؛ به گونه‌ای که مشخص می‌شود هر یک از قیدها در کدام لایه نمودی موجب تغییر می‌شوند و دامنه تأثیر آنها تا چه سطحی گسترش می‌یابد. نتایج مطالعه نشان داد که به غیر از نمود تام در لایه هسته، قیدهای سرعت و پویا در لایه کانون و قید تعیین گر در لایه بند، تمامی عناصر مذکور در تغییر ماهیت نمودی

افعال نقش دارند. عملگرهای استمراری در تعامل با افعال لمح‌های باعث تغییر در ماهیت نمودی و ایجاد خوانش تکرارپذیری می‌شوند، درحالی که قیدهای تداومی، تکمیلی و بسامدی هر یک در ترکیب با طبقات فعلی خاص موجب نمودگردانی می‌گردند. نمود ناقص و عملگر کامل از مشخصه‌های لایه هسته به شمار می‌آیند که نمود دستوری ناقص استمراری در تعامل با برخی از افعال طبقه ایستا و افعال لمح‌های باعث تحمیل می‌گردد. عملگر کامل نیز بر افعال غیر اتمام‌پذیر نقطه توقف و بر افعال اتمام‌پذیر نقطه پایان اعمال می‌کند. در لایه کانون، موضوع‌ها با مشخصه

۱ زمان > قیدهای تعیین‌گر > حروف اضافه جهتی > موضوع ارجاعی > قیدهای تداومی / تکمیلی /
 ۲ بسامدی > عملگر کامل > نمود دستوری

می‌تواند در رابطه هم ارزی میان محمول و موضوع‌ها دارد. حروف اصافه معید جهتی نیز در تعامل با افعال فعالیت‌ی بیانگر جنبش و یا حرکت محمول را اتمام‌پذیر کرده و طبقه فعلی را به فعالیت‌ی - تحقق‌ی تغییر می‌دهد. در لایه بند، عملگر زمان آخرین عملگر اعمال شده است. در زبان فارسی، ماهیت زمان باعث ناقص شدن یا برجسته شدن مراحل میانی عمل می‌شود که می‌تواند عاملی برای تحمیل باشد. در نهایت ترتیب عناصر را که در تعیین ماهیت نمودی طبقه افعال و به طور کلی جمله دخیل هستند را با ارائه آرایش خطی زیر نشان دادیم. آرایش خطی عناصر نشان می‌دهد که نمود دستوری نزدیک‌ترین فاصله را با هسته فعلی داشته و با حرکت از چپ به راست، عناصر در لایه‌های بالاتر اعمال می‌گردند.

اعلامیه تعارض منافع و حمایت مالی: نویسندگان در خلال انجام این پژوهش حمایت مالی دریافت نکرده و هیچ گونه تعارض منافی برای اعلام نداشته‌اند.

منابع

- ابوالحسنی چیمه، زهرا. (۱۳۹۰). انواع نمود واژگانی در افعال فارسی. *ادب فارسی*. ۱۱(۶): ۱۰۱-۱۲۰.
- چراغی، زهرا؛ کریمی دوستان، غلامحسین. (۱۳۹۲). طبقه‌بندی افعال زبان فارسی بر اساس ساخت رویدادی و نمودی. *پژوهش‌های زبانی*. ۴(۲): ۴۱-۶۰.
- رضایی، والی. (۱۳۹۱). بررسی نحوی و معنایی فعل‌های ایستا در زبان فارسی. *زبان‌شناسی و گویش‌های خراسان*. ۷: ۲۳-۳۸.
- رضایی والی، و مکارمی ژاله. (۱۴۰۰). برهم کنش فعل‌های لحظه‌ای و انواع نمود دستوری در زبان فارسی. فصل‌نامه علمی زبان پژوهی، (۴۰)، ۱۹۹-۲۲۵.
- رضایی، والی؛ مکارمی، ژاله. (۱۴۰۰). نمود پیش‌نگر و نوع عمل در زبان فارسی. *نشریه پژوهش‌های زبان‌شناسی*. ۱۳(۱): ۱۱۳-۱۳۲.
- غنچه پور، موسی؛ احمدی پور اناری، زهره. (۱۳۹۹). نمود واژگانی در زبان فارسی: مطالعه‌ای برپایه رویکرد سنج‌های. *مطالعات زبان‌ها و گویش‌های غرب ایران*. ۸(۱): ۷۳-۹۴.
- لطفی، یاسر؛ گوهری، حبیب؛ کریمی دوستان، غلامحسین؛ عزیزی‌فر، اکبر. (۱۳۹۹). مولفه‌های موثر بر تعیین نوع نمود واژگانی فعل در گویش لکی دره‌شهر. *پژوهش‌های زبان‌شناسی*. ۲۳(۱۲): ۱۶۳-۱۸۸.
- لطفی، یاسر؛ کریمی دوستان، غلامحسین؛ گوهری، حبیب. (۱۴۰۰). نمود واژگانی در گویش لکی. *جستارهای زبانی*. ۱۲(۴): ۳۰۵-۳۴۴.

- مکارمی، ژاله؛ تفکری رضایی، شجاع؛ رضایی، والی. (۱۳۹۹). تعامل افعال ایستا و نمودهای دستوری در زبان فارسی: رویکردی نقش‌گرا. *نشریه پژوهش‌های زبان‌شناسی*, ۱۲(۳): ۷۳-۹۶.
- نیسانی، مژگان؛ رضایی، والی. (۱۳۹۶). ساخت لایه‌ای قید و ترتیب آن در زبان فارسی. *جستارهای زبانی*, ۷(۷): ۳۶۵-۳۹۰.
- ویسی حصار، رحمان. (۱۳۹۴). زمان و نمود در کردی. *مطالعات زبان و گویش‌های غرب ایران*, ۸: ۱۰۱-۱۲۴.
- ویسی حصار، رحمان. (۱۳۹۶). نمود در کردی: از هستی‌شناسی تا دستور. ۸: ۱۳۵-۱۵۸.
- ویسی حصار، رحمان. (۱۳۹۷). نمودگردانی در زبان فارسی: رویکردی مشخصه‌بنیان. *پژوهش‌های زبان‌شناسی تطبیقی*, ۸(۱۵): ۱۳۵-۱۵۷.
- ویسی حصار، رحمان. (۱۴۰۴). نمود و تحمیل در کردی: از سطح محمول تا لایه بند. *نشریه پژوهش‌های زبان‌شناسی*, ۱۷(۱): ۱۱۷-۱۴۲.
- Abolhasani Chimeh, Z. (2011). Types of lexical aspects in Persian verbs. *Adab-e Farsi*, 1(6): 101-120. [In Persian]
- Comrie, B. (1976). *Aspect: An introduction to the study of verbal aspect and related problems*. Cambridge University Press.
- Croft, W. (2012). *Verbs: Aspect and causal structure*. Oxford University Press.
- Cortés-Rodríguez, F. J. (2014). Aspectual features in Role and Reference Grammar: A layered proposal. *Revista Española de Lingüística Aplicada/Spanish Journal of Applied Linguistics*, 27(1): 23-53.
- Cheraghi, Z., & Karimi-Doustan, G. (2014). Classification of Persian verbs based on event and aspectual structure. *Journal of Language Research*, 4(2): 41-60. [In Persian].
- Dowty, D. (1979). *Word Meaning and Montague Grammar*. Boston and London: D. Reidel Publishing Company.
- De Swart, H. (1998). Aspect shift and coercion. *Natural Language & Linguistic Theory* 16(2): 347-385.
- Foley, W. A., & Van Valin, R. D., Jr. (1984). *Functional syntax and universal grammar*. Cambridge University Press.
- Goldberg, A. E. (1995). *Constructions: A construction grammar approach to argument structure*. University of Chicago Press.
- Ghonchehpour, S., & Ahmadipour-Anari, M. (2020). Lexical aspect in Persian: A study based on scalar theory. *Studies on Languages and Dialects of Western Iran*, 8(1): 73-94. [In Persian].
- Pustejovsky, J. (1991). The generative lexicon. *Artificial Intelligence*, 17: 409-441.
- Kamp, H., & Reyle, U. (1993). *From discourse to logic*. Kluwer Academic Publishers.
- Lotfi, Y., Gowhari, H., Karimi-Doustan, G., & Azizi-Far, M. (2020). Lexical features of verb aspects in Laki dialect of Darehshahr. *Journal of Linguistic Research*, 23(12): 167-187. [In Persian].
- Lotfi, Y., Karimi-Doustan, G., Gowhari, H., & Habib, A. (2021). Lexical aspect in the Laki dialect. *Linguistic Essays*, 12(4): 305-344. [In Persian].
- Michaelis, L. A. (2004). Type shifting in construction grammar: An integrated approach to aspectual coercion. In E. Achard & S. Kemmer (Eds.): *Language, culture, and mind* (pp. 217-231). CSLI Publications.
- Makarami, Z., Tafakkori-Rezaei, S., & Rezaei, V. (2020). Interaction of state verbs and grammatical aspect types in Persian: A functional approach. *Journal of Linguistic Research*, 12(2): 73-96. [In Persian].

- Neisani, M. & Rezaei, V. (2017). The Layered Structure of Adverbs and their Orders in Persian. *Language Related Research*, 8(7), 365-390. [In Persian].
- Pavey, E. L. (2010). *The structure of language: An introduction to grammatical analysis*. Cambridge University Press.
- Ruppenhofer, J., & Michaelis, L. A. (2001). *Beyond alternations: A constructional model of the German applicative pattern*. CSLI Publications.
- Rezaei, V. (2013). A syntactic and semantic investigation of static verbs in Persian. *Journal of Linguistics and Khorasan Dialects*. 4(7): 23-38. [In Persian]. <https://www.magiran.com/p1169790>
- Rezaei, V., & Makarami, Z. (2021). The interaction of achievement verbs and grammatical aspect in Persian. *Journal of Linguistic Research*. 13(40): 199–225. [In Persian] <https://doi.org/10.22051/jlr.2021.32975.1919>.
- Rezaei, V., & Makaremi, Z. (2021). Prospective aspect and Aktionsart in Persian. *Journal of Researches in Linguistics*. 13(1): 113–132. [In Persian]. <https://doi.org/10.22108/jrl.2021.130216.1595>
- Smith, C. S. (1997). *The parameter of aspect (Vol. 43)*. Springer.
- Talmy, L. (1988). The relation of grammar to cognition. In B. Rudzka-Ostyn (Ed.): *Topics in Cognitive Linguistics* (pp. 165–205). John Benjamins Publishing.
- Vendler, Z. (1957). Verbs and times. *Philosophical Review*. 66: 143–160.
- Vendler, Z. (1967). *Linguistics in philosophy*. Ithaca and London: Cornell University Press.
- Van Valin, R. D., & Foley, W. A. (1980). Role and reference grammar. In Edith Moravcsik and Jessica Wirth (Ed.): *Current approaches to syntax* (pp. 329–352). Brill.
- Verkuyl, H. J. (1993). *A theory of aspectuality: The interaction between temporal and atemporal structure*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Van Valin, R. D., Jr., & LaPolla, R. J. (1997). *Syntax: Structure, meaning, and function*. Cambridge University Press.
- Van Valin, R. D., Jr. (2005). *Exploring the syntax-semantics interface*. Cambridge University Press.
- Veisi Hasar, Rahman. 2015. Tense and Aspect in Kurdish. *Research in Western Iranian Languages and Dialects*. 2: 101-124.
- Veisi Hasar, R. (2017). Aspect in Kurdish: From ontology to syntax. *Language Related Research*. 8(3): 135–158. [In Persian]. <http://lrr.modares.ac.ir/article-14-11278-en.html>
- Veisi Hasar, R. (2018). Aspect shifting in Persian: A feature-based approach. *Journal of Comparative Linguistic Research*. 8(15): 135–157. [In Persian].
- Veisi, R. (2025). Aspect and coercion in Kurdish: From the predicate level to the clause layer. *Journal of Researches in Linguistics*. 17(1): 117–142. [In Persian].